

Nadežda Ptuškina

KUNI TA SURI

Rakvere Teater

2018

Tegelased

Sofja Ivanovna – kõrges eas daam

Tatjana – tema tütar

Igor – nende uus tuttav

Dina – Tatjana ja Igori „tütar“

ESIMENE VAATUS

Ühetoaline korter, kus vananevad kaks naist. Kõik on hubane ja vanamoodne. Aastate kaupa muutumatu. Kapike (pr. k. chiffonier), riiul (või ka lillepostament), raamaturiiulid, lehvikestega aknakardinad, tuttidega laudlina ümaral laual. Massiivsed toolid, suured tugitoolid, lambivari. Kõik see paistab hetkel läbi kerge hämu ning mõjub tähenduslikult. Poetiliselt ja nukralt. Tuba valgustavad kolm küünlalt. Selgelt näeme ainult vanemat naisterahvast, pleed põlvedel (Sofja) ja temast nooremat naist, madalal pingikesel vanema naisterahva ees, raamat põlvedel (Tanja)

Tanja (*loeb kuuldavalt*): Säärast õhtusööki polnud nähtud aegade algusest saadik. Siin oli Tim Linkinwateri sõber, vanaduspuhkusel pangaametnik, ja Tim Linkinwateri õde, priske vanem daam, ja Tim Linkinwateri õde osutas preili La Creevyle nii palju tähelepanu, ja vanaduspuhkusel pangaametnik viskas nii palju nalja, ja Tim Linkinwateril enesel oli niivõrd hea vunk sees ja väike preili La Creevy niivõrd vaimuka olekuga, et juba ainuüksi nemad isekeskis võinuksid moodustada mõnusaima seltskonna, mida on võimalik ette kujutada.

Sofja hingab sügavalt.

Tanja (*tõstab raamatult pilgu ja vaatab ema*): Emake, kas sul on valud?

Sofja: Ei, Tanjake, ära muretse.

Tanja (*ootab veidi, siis jätkab*): Veel oli seal proua Nickleby, nii suursugune ja enesega rahulolev, Madeline ja Kate, nii õhetavad ja kaunid, Nicholas ja Frank, nii andunud ja uhked, ning kõik neli lausa värisesid vaikselt õnnest; seal oli Newman, nii vaoshoitud ja samas nii vaimustatud, ja kaksikvennad, nii rõõmsad ja sääraseid pilke vahetavad, et vana teener seisis nagu naelutatult oma isanda tooli taga ja tundis pilku uduseks muutumas, kui see mööda lauas istujaid uitas.

Sofja hingab jälle sügavalt ja murelikult.

Tanja: Kas loen edasi?

Sofja: See on raske küsimus.

Tanja: Oled kuulamisest väsinud?

Sofja (*hingab sügavalt*): Ma pean, ma pean, sinuga rääkima Tanjake, ma pean.

Tanja (*sulgeb raamatu*): Lehekülg sada kuuskümmend kaks. (*Asetab raamatu riulile.*) Hakkame sööma?

Sofja: Ütle mulle tõtt, Tanja, ainult tõtt.

Tanja: Jah, emake?

Sofja: Hakkab sul kergem, kui ma suren?

Tanja (*põlvitab tugitooli ette ja surub ema käed vastu oma põske*): Ema, ma armastan sind nii väga!

Sofja: Paljud vanakesed lohutavad end siitilmast lahkudes mõttega, et oma minekuga kergendavad nad oma lähedaste elu. Minul seda lohutust ei ole. Mina suren, aga sinu elu saab kardetavasti olema veel kurvem kui praegu.

Tanja: Kas sa tunnend ennast halvasti?

Sofja: Mu tüdruk. Pole vaja karta ega paanitseda. Ma tean – suren täna või homme. Nukrus, ahastus rusub mu südant.

Tanja: Sa sisendad seda kõike endale. Ma kutsun parem arsti.

Sofja: On aeg, on aeg... Ei karda ma surma. Sinu pärast, Tanjake, on mu ahastus. Ma jätan su üksi, ilma meheta, ilma lasteta, ilma lähedase inimeseta. Sina – parim tütar, keda ema soovida võiks. Kus on õiglus? Miks pead sa käima oma teed üksinduses? Miks? Miks?!

Tanja: Emake, ilm on vanatüdrukuid täis!

Sofja: Ära räägi nii! Sa oled kenakene! Sul on figuuri, sul on kõrgem haridus! Sa oled korralik, koduhoidja, intelligentne, sul pole halbu harjumusi...

Tanja: Klassikaline vanatüdruku kirjeldus! Kas sulle kaerahelbe- või riisiputru?

Sofja: Tanjake, ma räägin tõsiselt.

Tanja: Mina samuti. Kas kohupiim või sõrnikud?

Sofja: Ma ei ole kunagi seda sinu käest küsinud.

Tanja: Me ei ole ammu omletti sünnud! Ja asjata!

Sofja: Sinust ei oska midagi arvata.

Tanja (*ahvatlevalt*): Kuidas siis jääb omletiga? Kergelt praetud, juustuga kaetud. Ja raputame sellerit peale?

Sofja: Tohib, ma küsin vähemalt enne surma? See on mulle väga-väga tähtis.

Tanja: Muidugi, ema! Küsi mida tahad! Aga kõigepealt ütle – sulle teed või kohvi?

Sofja: Oled sa olnud, kunagi – millalgi, armunud?

Tanja: Kuidas siis muidu! Mina armusin väga kergesti! Juhtus see nii neli- viiskümmend aastat tagasi. (*Liigutab tooli laua juurde.*) Seda porgandi- õunasalatit pead sa kindlasti sööma. Tahaks täna ilma kõhulahtistita läbi ajada.

Sofja: Aga, on sul olnud... suhteid?

Tanja: Suhteid? Mida sa silmas pead?

Sofja: No oletame... sa ära ainult solvu... oletame, et meestega?

Tanja: Kardetavasti on olnud. Ja just meestega. Sa ära ainult erutu, ema. See kõik oli minevikus.

Sofja: Sul on minevik? Ja palju?

Tanja: Mida palju?

Sofja: Noh, neid... suhteid?

Tanja: Tundub et... kaks... Hapukoort on parajalt?

Sofja: Kaks?! Mis aja jooksul?

Tanja: Ära muretse, ema! Kaks – kogu elu jooksul.

Sofja: Kaks?! Kui kohutav! Kõigest kaks!

Tanja (*väärikusega*): Ma ei ajanud kvantiteeti taga.

Sofja: Kõigest kaks... Ja ammu?

Tanja (*naerab*): Üsna ammu.

Sofja: Ja miks sa neile kahele mehele ei tahtnud minna?

Tanja: Nemad ei tahtnud!

Sofja: Idioodid! Ja mis neist nüüd on saanud?

Tanja: Mõlemad on abielus, minu teada.

Sofja: Ja hoiad sa nendega sidet?

Tanja: Sellest ajast, kui nad abiellusid, ei. Ei hoia.

Sofja: Tanja, see on lühinägelik hoiak! Nad võisid ju lahutada, leseks jääda. Ma olen kindel, nemad sind mäletavad. Ja kahetsevad kibedalt oma viga.

Tanja: Ei usu. Maitseb?

Sofja: Aga oled sa nende kohta järelpärimisi teinud?

Tanja: Mitte kunagi. Sa sööd täna nii kehvasti, ema.

Sofja: Kui sa oleksid abielus, ma sureksin õnnelikult. Minu süü. Minu isekusest jääd sa üksi!

Tanja: Sa liialdad, ema! Söö veel üks lusikatäis.

Sofja: Raske on surra sellise koormaga südamel.

Tanja: Ma ikkagi kutsun arsti!

Sofja: Arst mind ei lohuta. Üks asi, ainult üks asi lepitaks mind mõttega, et ma pean sinust lahkuma – kui sa oleksid abielus.

Kostab tugev koputus uksele.

Sofja: Koputatakse! Kui imelik!

Tanja: Pole siin midagi imelikku. Arvatavasti naabrinaine.

Sofja: Imelik, et koputatakse, mitte ei helistata kella.

Tanja: Elektrit ei ole, ema. *(Võtab küünla ja läheb avama.)*

Sofja: Ikkagi, imelik. Küsi – kes seal on?

Tanja *(uksel):* Kes on?

Igor *(teisel pool ust, mänguliselt):* Ku-ku! Tanjakenekene! Ku-ku!

Tanja *(avab ukse, irooniliselt):* Ku-ku!

Igor *(ulatab talle järsult roosid ja šampuse):* Tervitus! *(Taipab et on eksinud ja kiirustanud.)*... Seda, emmekene! Kutsuge, palun, Tanja!

Tanja: Mina olengi – Tanja.

Sofja (*toast*): Tanjake, kes seal on?

Tanja: Kohe, kohe, ema!

Igor: Te tahate öelda, et teie olete – Tanja?

Tanja: Kas teile ei sobi?

Igor: Te olete siin ainuke – Tanja?

Tanja: Ainuke.

Igor: Kontrollime! Neljas Autovaksali, kolmteist, korpus 3, korter 31.

Tanja: Kolm – B.

Igor: Mida?

Tanja: Korpus. Kolm – B.

Igor: On siis ka kolm – A?

Tanja: Loomulikult. Ja kolm – C, ja kolm – D, ja kolm – E...

Igor: Mis ma pean nüüd terve tähestiku läbi lippama? Ja iga kord viiendat korrust vallutama? Lifti ei ole teie hruštšovkadele ette nähtud ju.

Tanja: No vabandega!

Igor: Olgu, mammi! Pole midagi! Konsultatsiooni eest, aitäh! Lubage! (*Võtab roosid ja šampuse tagasi.*) Alustan pöörast laskumist! Küll teil on siin alles pimedus ja haisune, ühtlasi! Kuidas te veel välja pole surnud?

Tanja: Võtke küünal. (*Läheb tema järel.*)

Igor: Aitäh, mammi! Mul on tulemasin. (*Süütab.*) Kurat! Jätkus kõigest üles tulekuks. Sinna see suri.

Tanja: Hoidke küünalt. Ja ettevaatlikult. Siin võib teinekord jalgealune libe olla.

Igor: Mis ma hakkan küünlaga mööda tänavaid seiklema, justkui ristikäigul!

Tanja: Pime on. Elektrit ei ole. Karta on, et ka tänavavalgustus väga ei valgusta.

Igor: Rääkisite pehmeks, mammi! Tänan! Nägemist!

Tanja: Hoidke ennast! (*Pöördub, et korterisse siseneda, libastub ja kukub.*) Oi, oi...

Igor: Mis juhtus?

Tanja (*läbi pisarate*): Ei midagi. Ärge pöörake tähelepanu.

Igor: Kas aitan?

Tanja: Ei, ei... (*tõuseb raskustega, lonkab*) Oi...

Igor (*tuleb tagasi*): Mis teiega on?

Tanja: Libisesin. Naabrite laps pugib päevad läbi banaane, aga koored loobib trepikotta.

Igor: Midagi ära ei murdnud? Teie eas oleks see päris tüütu.

Tanja (*ärritunult*): Ei vaja ma teie abi! Minge!

Igor: Nagu ütlete! Saite kõvasti viga? Kuulge, ma aitan teid tупpa, eks?

Tanja: Läks juba üle! (*Hakkab nutma.*)

Igor: Miks te siis nutate?

Tanja: Tahan ja nutan! Andke andeks! Ärge tehke välja. Mul on ema suremas.

Igor (*vaikib*): Tunnen kaasa. Aga siin olen ma jõuetu. Siin rahaga ei aita. Kuigi...
Võtke! (*Ulatab raha.*)

Tanja: Kas te olete arust ära?

Igor: Puhtast südamest! Ehkki materiaalselt. Meil kõigil on emad. Olnud. Kunagi.

Tanja: Ma ei ole teilt almust palunud!

Igor: Ise tuln selle peale! Minu jaoks on see summa tühi-tähi! Võtke, ärge muretsege!

Tanja: Kuidas te julgete mind niimoodi, möödaminnes, alandada?

Sofja (*hüüab toast*): Tanjake! Kas juhtus midagi? Ma olen mures!

Tanja (*hüüab*): Tulen, tulen, ema!

Igor: Ma tahtsin vaid aidata. Aga teie hakkasite siin asja eest teist taga minu kallal närima! Hüva!

Tanja: Andke andeks!

Igor: Mõtlesite ringi? See juba läheb! Kui antakse – tuleb võtta. See on minu arvamus.

Tanja: Ah, pole mul vaja teie raha! Parem aidake mind tупpa.

Igor: Muidugi. Võtke mult käe alt kinni.

Tanja: Parem ma hoian roose ja šampust ise. Aga küünal las olla teie käes.

Igor talutab Tanja korterisse.

Tanja: Ettevaatust, vaip. Ärge end ära lööge, see on toa uks.

Ja niimoodi, käevangus, saabuvad Tanja ja Igor Sofja ette. Tanja rooside ja šampusega. Igor, küünal käes.

Sofja: Tere!

Igor (leinavalt): Tere!

Tanja: Emake, luba sulle tutvustada, see on... tema on...

Igor (taipab lõpuks): Igor. Väga meeldiv.

Tanja: Aga see, see, see...

Sofja: Tanjake, sa unustad täna kõigi nimed ära.

Tanja: Sofja Ivanovna. Minu ema.

Igor: See, kes...

Tanja: Jaa, jaa, just tema, kellest ma teile nii palju rääkinud olen.

Sofja (Igorile): Olete juba kaua Tanjaga tuttav?

Igor (vaatab kella): Jaa, võiks öelda küll, et nii oma kolm – nelikümmend...

Tanja (lõikab vahele): Nelikümmend! Täpselt nelikümmend! Aastat! Kuidas küll aeg lendab! Eks, Igor?

Igor: Hämmastava kiirusega, julgeks öelda.

Sofja: Väga-väga meeldiv! Võtke istet, Igor! Tohib teid niimoodi kutsuda? Ehkki te ei ole enam noor, olen mina teist siiski vanem. Tanjake, miks sa ei hoiatanud, et meil on õhtusöögile külalist oodata? Ja kui hästi kasvatatud – šampuse ja lilledega! Valmista midagi kiiresti! Ega me ei hakka ju šampust pudru kõrvale jooma! Ulata mulle roosid, palun. Milline lõhn! Ma tunnen ennast nii noore ja õnnelikuna! Ammu pole meie majas roose olnud!

Tanjake, võta Igori mantel. Ja mine kööki! Meie siin Igoriga lobiseme pisut.

Tanja (*Igorile*): Teie mantel, palun.

Igor: Tegelikult on mul juba aeg! (*Vaabab roose ja šampust, otsustab roosid jätta, aga haarab šampuse.*)

Sofja: Avage šampus! Sa vaata vaid – kui intelligentne inimene! Tuli rooside ja šampusega, tuli korraks ja juba lahkub. See on isegi kuidagi vanamoodne. Ei, ma ei lase teid kuskile! Lubage kõigepealt teie mantel.

Igor võtab mantli ära ja annab Tanjale.

Sofja: Ma ei mõista – mida sa seisad siin, Tanjake? Mine valmista vähemalt midagi! Aga meie Igoriga, vestleme seni.

Tanja (*Igorile*): Ärge kartke. Ma tulen kohe tagasi. (*Lahkub toast.*)

Sofja (*Igorile*): Tanjake on mulle teist palju rääkinud.

Igor: Minust rääkinud?

Sofja: Muidugi. Ja kellest teisest tal olekski rääkida?

Igor: Te ajate mind kellegagi segamini.

Sofja: Jalad ei kõlba mul enam kuhugi – see on tõsi. Aga mõistus see-eest, ise näete, Jumal tänatud, on mul täiesti korras.

Igor: Vabandage, ma ei tahtnud solvata. Ja mida siis Tanja võis minust rääkida?

Sofja: Ei maksa imestada, kuid ainult head. Te ei oska isegi kahtlustada, kui hästi Tanja teisse suhtub!

Igor: Tõepoolest, ei oska.

Sofja: Ma jõudsin tähele panna, et te ei ole eneses sugugi kindel. Ilma asjata! Jah, tegite vigu! Aga see kõik on möödanik! Miski ei ole kadunud! Ja ärge laske oma vanuse pärast nina norgu! Teie jaoks on õnn vägagi – vägagi võimalik!

Igor: Missugune õnn?

Sofja: Perekondlik, loomulikult. Teistsugust õnne siin ilmas ei olegi.

Igor: Ma eelistaksin isiklikku.

Tanja (*siseneb*): Igor muudkui naljatab. Nelikümmend aastat naljatab. Vaat siin on apelsinid ja kõik ülejäänud on meil ka taimne. (*Igorile*) Mida teile pakkuda? Vitamiinisalatiit? Putru? Kohupiima?

Igor: Täna. Piirdun apelsiniga.

Sofja: Meesterahvas ei tohi mitte mingil juhul piirduda üksnes apelsiniga! Küll te olete häbelik! See on nii liigutav! Tanjake, tõsta Igorile putru ja kohe rohkem.

Tanja (*Igorile*): Kas avame šampuse või kuidas?

Igor (*tõuseb*): Te jätkake minuga. Oli meeldiv tutvavaks saada! (*Lahkub kiirustades toast.*)

Tanja (*haarab küünla ja jookseb talle järele*): Oodake!

Igor (*koridoris*): Kus siin teie pommiäugus saab lilli ja šampust osta?

Tanja: Ma annan teile kohe raha tagasi.

Igor: Ma ei vaja seda raha!

Tanja: Siis jääge veel veerand tunniks! Palun teid! Ja ma juhatan teid pärast poeni. Ema pärast, palun! Ta on suremas!

Igor: Ma ei ole arst ega vaimulik.

Tanja: Ma seletan teile kõik. Veerand tundi!

Igor: Hästi. Ainult, mul on vaja helistada.

Tanja: Palun, palun, helistage palju tarvis. Ei ole probleemi. Siin on telefon. (*Eemaldub delikaatselt tupp, jättes Igorile küünla.*)

Igor valib numbrit.

Toas.

Sofja (*vandeseltsiliselt Tanjale*): See oli üks neist kahest?

Tanja (*mõistatuslikult*): Peaaegu...

Sofja: Aga kumb neist kahest?

Tanja: Hiljem, ema! (*Läheb Igori juurde.*) Teil on siin ebamugav. Andke, ma hoian küünalt. (*Võtab küünla ja valgustab.*)

Igor (*saab ühenduse*): Tanjakene! Jänkuke! Hilinen, tead sa! Kiisu - Miisu, poole tunni pärast! Mina? Nõupidamisel! No näh, nii äkki tead, mis sa teed! Ise ka tujust ära! Ära ole kuri, Hiireke! Ei, ei, mu Linnuke, ei kesta kaua! Musumops! Sa mu okkiline Siilikera! Ku-ku! (*Paneb toru hargile.*)

Tanja: Parem oleksite küsinud linnukeselt, millises korpuses tal pesake asub!

Telefon heliseb.

Tanja (*vastab*): Kuulen. Ei, korter. Kes elab? Mina elan! Keda teil vaja on? Mis? Mida? (*Paneb toru hargile. Igorile.*) Mindi roppustele üle. Nähtavasti helistati teile. Nähtavasti helistas teie zooloogiline hübriid-elukas.

Igor: Kes? Kurat! Tal on kõneeristusega telefon! Mis ta ütles?

Tanja: Ta ütles, et kui ma juhtumisi olen blond, siis kindla peale värvitud. Et ta sülitab mu jalgade peale, isegi kui need mul kaelast välja kasvavad. Ja et minu seksapiilne pilk on talle absoluutselt... no... ütleme, et tal on poogen.

Igor: Hea vähemalt, et ta teid kuidagi ei nimetanud!

Tanja: Ei nimetanud? Arvate? Eksite.

Igor: Nimetas?

Tanja: Loomulikult.

Igor: Kuidas?

Tanja: Nagu ikka!

Paus.

Igor: Kas tõesti?

Tanja: Kahjuks.

Igor: Andke andeks.

Tanja: Mis see teisse puutub?

Igor: Ta on selline, temperamentne! Ta on ju kõigest kahekümne aastane!

Tanja: Kahekümne?! Millest te temaga räägite?

Igor: Me praktiliselt ei räägigi.

Tanja: Kakskümmend! Ja ta oli minu peale armukade!

Igor: Tema? Teie peale? Teile tundus!

Tanja: Teate, temaga oli meeldivam vestelda kui teiega!

Igor: Kuulge, ta pole teid ju kunagi näinudki.

Telefon heliseb.

Igor (Tanjale): Äрге võtke toru! See on mulle!

Tanja: Aeg ajalt helistatakse sel numbril ka mulle! (*Võtub toru.*) Aa, Jänku! Ma kuulan. Kohe, Hiireke, kohe kutsun. Juba annan toru edasi, Kiisuke! Hüvasti, Siilike! (*Annab toru Igorile.*)

Igor (torusse): Tan... Tan... Kes on hoorajääger? Kellel on jalad? Tal peaaegu polegi jalgu!

Tanja: Kuidas nii? On! Jalad nagu jalad ikka. Täitsa kenad teised!

Igor: Mis blondiin? Ta on vähemalt kuuekümnene! Vannun!

Tanja: Asjata vannute! Ma olen – viiskümmend... üheksa.

Igor: Kuule, Tan... (*Ilmselt on teisel pool toru hargile visatud.*) No nii. (*Tanjale*) Mida te tegite! On teil mingitki aimu – kui kaua ma teda piirasin!? Kaks nädalat! Mitte vähem! Mulle aitab! (*Haarab palitu.*)

Tanja: Äрге minge! Mis ma emale ütlen?

Igor: Isegi ligimese armastusest ei saa ma siia jääda.

Heliseb telefon.

Igor: See on kindlasti mulle!

Tanja: Ei haara minu majas toru järele! See kompromiteerib mind!

Igor: See teid? Mida?

Tanja: Teie ei mõista seda! (*Torusse.*) Jah, see olen mina, jalutu ja kuuekümne aastane. Jah, tahan teilt Igori üle lüüa.

Igor: Mida te jamate? Andke toru!

Tanja: Mulle helistatakse! Mulle! Parem hoidke küünalt! (*Torkab Igorile küünla.*) Te olete Igorist sellisel arvamusel? Mina – vastupidi! Ta on lahke ja suuremeelne! Ta on õilis ja tal on head kombes! Ja üldse – ta on ilus!!! Kes ma olen? Aitäh! Ja kes ma veel olen? No kuulge, see on liig, nüüd te meelitate mind! Milline ma olen? Täna. Ma hakkas jälle enesesse uskuma! Isegi nii?! Täna teid, Kiisu, ma ei mõtle enam oma aastatele. Kas annan toru Igorile? Ei ole vaja?! Ah, te helistasite nimelt mulle?! Ma olen liigutatud! Helistage tihedamalt! Hästi, ütlen kõik Igorile edasi, suurima rõõmuga! Kõike head! Teiega oli huvitav vestelda! (*Paneb toru hargile, Igorile.*) Paluti edasi öelda, et teil pole vaja muretseda. Hiirekesel on, kellega tänane õhtu mööda saata.

Igor: Teie poole pidama jääda on lausa ohtlik! (*Suskab küünla talle tagasi.*) Hoidke! (*Valib numbrit.*) Kurat! Ei vasta! Mida te endale lubate! Teie eas!

Tanja: Mis teil minu aastatest? Vana te ise olete?

Igor: Mina olen – mees.

Tanja: Ja siis? Kas meestel käib kaks aastat ühe eest?

Igor: No kui vana..., kui vana..., ma välja paistan?

Tanja: Aastat viiskümmend...

Igor (*meelitatult*): Jaa-ah?

Tanja: Sellepärast, et siin on pime!

Igor: Arusaamatuse tõttu ma helistasin teie uksekella. Teie libastusite. Mina käitusin nagu džentelmen...

Tanja: Ei saa käituda džentelmenina kõigest viis minutit! Parem siis üldse mitte käituda.

Igor oigab korraks ja haarab kõhust kinni.

Tanja: Mis juhtus? Süda?

Igor: Magu!

Tanja: Sööge ometi midagi! Kohe! Putru – see paneb teid uuesti jalule.

Igor: Hästi, andke siia oma kõrt!

Tanja (*veab teda käe alt hoides tupp*): Rutem! Valutab kõvasti?

Igor: Talutavalt.

Tanja: Istuge. Pudru on teie ees. Sööge!

Sofja: Tanjakene, sa unustasid roosid! Pane need vaasi!

Tanja (*Igorile*): Sööge! Kohe. (*Lahkub roosidega.*)

Sofja (*Igorile*): Ei ole isu? Kõigepealt avage šampus!

Igor paneb ilmse vastumeelsusega lusika käest ja hakkab šampust avama.

Tanja (*saabub koos vaasi asetatud roosidega. Igorile*) Mida te teete? Sööge!
Šampus teil veel puudus! (*Asetab vaasi, võtab Igorilt šampusepudeli.*)

Sofja: Tanjake, ma nõuan – šampuse avamine on meesterahva kohus.

Igor (*püüab Tanja käest pudelit haarata*): Lubage, ma avan.

Tanja: Mida te selle pudeli külge klammerdute? Sööge! Küll ma saan ise hakkama.

Kork lendab pauguga pealt. Vahujuga teeb Igori pintsaku märjaks.

Tanja: Oih! Andke andeks! Küllap on kallis ülikond?

Igor: Jah. Uus. (*Kuivatab ülikonda rätikuga.*)

Sofja: Tanjake ei ole kunagi alkoholiga kokku puutunud! Ta ei kujuta ettegi, kuidas alkoholiga ümber käia. Meil on selline mittejoojate perekond, piinlik tunnistadagi kohe!

Tanja (*Igorile*): Vabandage.

Igor: Sõidame! Pokaalid kuluks marjaks ära!

Tanja ulatab rutuga kolm pokaali. Igor kavatseb pokaalid täita.

Tanja (*kiirustades eemaldab ühe pokaali*): Ema ei tohi! (*Eemaldab teise.*) Teie ka ei tohi! (*Nihutab kolmandat.*) Aga siia valage! Mina joon!

Sofja: Tanjake, las Igor joob ka. Ta ei näe alkohooliku moodi välja.

Tanja: Šampus pudruga!?! (*Igorile.*) Ma tõstan teile veel putru. Ema, teile pokaal külma teed ja sinna tilgake šampust. Noh, joome! Tähendab, lööme kokku ja mina joon!

Sofja: Tanjake, luba Igoril juua!

Igor: Ärge muretsege, ma ei joo.

Sofja: Ei joo? Miks? On selleks mingi põhjus?

Igor: Ma olen roolis.

Sofja: Aa, te olete autojuht! Milline imeline amet!

Igor: Ma olen raamatupidaja.

Sofja: Autojuht ja raamatupidaja?

Igor: Ainult raamatupidaja.

Sofja: Aga miks te roolis olete? Raamatupidaja ja roolis? Imelik!

Igor: Mul on auto.

Sofja: Isiklik?

Igor: Isiklik. Mida te imestate?

Sofja: Kust kohast teil auto on?

Igor: Seda et... ?

Sofja: Kust kohast sai teile auto tekkida?

Tanja: Ema, ära esita piinlikke küsimusi.

Sofja: Loteriiga võitsite?

Igor: Ei.

Sofja: Pärandus?

Igor: Lihtsalt ostsin.

Sofja: Otsite? Auto? Ilmselt, see ei tulnud kergelt! Kogu elu kogusite! Kõigest tuli loobuda!

Igor: Olid ajad, kui tuli tõesti kõigest loobuda. Ja vaat mis imelik – kõrvale ei olnud midagi panna. Aga nüüd ma lihtsalt teenin korralikult.

Sofja: Küllap see nii on. Rabate mitme koha peal. Teie eas ei ole vaja ennast niimoodi üle koormata.

Tanja: Teen ettepaneku võtta! Tähendab, lööme kokku, aga joon mina!

Sofja (*tõstab pokaali*): Teie terviseks, Igor! Ja Tanjakese terviseks! Et teil seekord kõik õnnestuks!

Igor: Juba õnnestus! Ja märksa rohkem, kui ma lootsin.

Sofja: Hästi öeldud! Teie terviseks!

Tanja (*joob ühe lonksuga pokaali põhjani*): Pähe hakkas.

Sofja: Harjumatuses. Kuidagi narr näeb välja, et Igor ei joo, aga hammustab putru sakummiks peale.

Igor: Viiskümmend aastat pole putru süüdnud. Lapsepõlves ema ikka sundis. Ise rääkis: „Söö putru, Garik, kasvad vägilaseks!“ Ilmaasjata ei kuulunud. Ei kasvanudki vägilaseks! Väga maitsev. Nüüd tuleb see tasa teha. (*Tanjale*) Tõstke veel, palun!

Sofja (*Igorile*): Te olete meeldiv külaline ja suuremeelne sööja.

Igor: Ma armastan kodust toitu! Selle koha pealt võite mind kõikidele oma tuttavatele soovitada.

Sofja: Tanjake! Mulle meeldib sinu Igor väga, kohe väga meeldib! Aga kuidas te Tanja üles leidsite? Nii paljude aastate tagant?

Igor: Ilmselt lihtsalt vedas!

Sofja: Hästi öeldud. Mehelikult. Ja ise te ei lootnudki enam?

Igor: Ei osanud isegi ette kujutada!

Sofja: Ka mina ei uskunud, et minu elupäevade loojangul tuuakse mu ellu selline kauaoodatud kink! Midagi ei või ette teada, mitte midagi!

Igor: Teil on täielik õigus! Veel tund aega tagasi oleksin isegi naernud, kui keegi oleks mulle öelnud, et täna ma õhtustan putru süües, ümbritsetuna kahest... nii meeldivast daamist.

Sofja: Suurepärase toost! Tõstkem pokaalid! Tanjake, sa jood täna lausa kolme eest!

Kõik kõkutavad. Tanja joob oma klaasi tühjaks ja hakkab naerma.

Sofja: Meie Tanjake on täna nii õnnelik! See on teie pärast nii, Igor. Te pole kohtunud nelikümmend aastat! Kas te leiate, et Tanja on muutunud?

Igor: Ainult paremuse suunas.

Tanja täidab veelkord klaasi ja joob selle ühe sõõmuga tühjaks.

Sofja: Talitse ennast nüüd, Tanja. Mõõtu peab tundma nii rõõmus kui mures.

Igor: Kas teile tundub, et Tanja joob täna palju? Mis te nüüd! Ma mäletan kui kõvasti ta nelikümmend aastat tagasi jaksas juua! Kõik jõi laua alla!

Sofja: Tanja, kas sa tõesti oled lubanud enesele purjakil olla? Mis ikka, kõigiga juhtub!

Tanja (Igorile): Mida te jahute?

Igor: See ju nii vana asi! Mis sest enam varjata? (*Soffiale*) Sofja Ivanovna, mul ei lähe kunagi meelest, kuidas Tanja laudadel tantsis! Kui paljud kõrtsid talle aplodeerisid!

Sofja (Tanjale): Sa kolasid mööda kõrtse?

Igor: Mehed olid temast pöördes! Mina olin armukadedusest sõge!

Sofja: Tõsi ta on, et emad kuulevad tõe tütarde kohta ikka viimastena! Nüüd ma mõistan, miks te toona Tanjaga ei abiellunud! Aga nüüd on ta täiesti muutunud!

Igor: Ah,... ma ei tea... oh,... ei usu!

Tanja: Igor on samuti muutunud. On julgem! Tead, emake, lõpuks ometi julges Igor mulle täna ettepaneku teha!

Sofja: Tanjake, kas sa lähed mehele? Igorile? Milline õnn!

Tanja: Ema, ma pean järele mõtlema!

Sofja: Järele mõtlema? Mille üle?

Igor: Sofja Ivanovna, ei ole tarvis Tanjale peale pressida. Ma ootan.

Tanja: Aitäh, Igor! Me veetsime imelise õhtu! Ma mõistan, teil on kiire! Emake, laseme nüüd Igoril minna!

Igor: Pole vaja mind midagi lasta! Ja minna pole mul ka enam kuskile! Ma ei ole veel kohupiima maitnud! Need neljakümne aasta tagused mälestused lahvatasid nii eredalt esile!

Tanja: Vabandage, Igor, aga ema vajab rahu.

Sofja: Tänu Igorile ma tunnengi üle pikkade aastate rahu!

Tanja: Ema, ei ole vaja olla nii isekas! Aitäh, Igor, vabandage, kui miski ei olnud nii nagu vaja.

Sofja: Mida polnud vaja? Kõik on suurepärane! Teist tuleb ideaalne paar! Kas te lähete varsti pensionile, Igor?

Igor: Ma ei kiirusta pensionile minekuga. Eelistan tööd teha. Mida pensionil olles peale hakata?

Sofja: Mida pensionil olles peale hakata?! Need on elu parimad aastad! Teie olete pensionil? Tanjake on pensionil! Kui romantiline! Ostate maatüki! Ehitate majakese! Meil on mingeid sääste. Tanja askeldaks aiamaal. On teil midagi aiamaajakese vastu? Keset loodust?

Igor: Ei ole vastu! Mul on juba maja.

Sofja: Teil on suvila? Kus?

Igor: Kanaaridel.

Sofja: Kanaaridel? Ja krunt? Ümber pöörata ikka on ruumi?

Igor: Ikka on ruumi.

Sofja: Ja majake? Ei jää väikeseks?

Igor: Ei jää.

Sofja: Aga mets? Jõgi? On need lähedal?

Igor: Need on kaugemal.

Sofja: Miks te siis valisite sellise paiga?! Ilma metsata! Ilma jõeta! Aga krundil ikka midagi kasvab?

Igor: Midagi ikka kasvab.

Sofja: Ja kes selle kõige eest hoolitseb?

Igor: Mitte keegi. Ise kasvab.

Sofja: Mehi on nii naljakas kuulata! Ise kasvab! Ja mis teil seal siis ise kasvab? Nõgesed?

Igor: Tundub, et apelsinid. Ma käin seal nii harva. Aega ei ole!

Sofja: Apelsinid?! Kuidas te ütlesitegi? Kaanaa... la? Midagi ma kuulsin, aga meenutada, nagu kord ja kohus, ei suuda. Millise tee äärde see jääb?

Tanja: See asub Hispaanias, ema.

Sofja: Maatükk asub Hispaanias? Nii kaugel! Milleks? See on ju ebamugav! Ja kallis!

Igor: Vastupidi. Seal on odavam.

Sofja: Tanja, kas sina taipad midagi?

Tanja: Üht-teist ikka. Piisavalt.

Sofja: Siis selgita mulle!

Tanja: Selgitan.

Sofja: Issake, kuidas ma olen elust maha jäänud! Meie ajal ei valinud keegi endale maatükki Hispaaniasse! Äkki see polegi nii paha? Elu muutub üha ilusamaks!

Igor: Mul on nüüd tõesti aeg! Oli meeldiv tuttavaks saada! Täna meeldiva õhtu eest!

Sofja: Ei, Igor! Nii ma teid ära ei lase. Tanjake, pööra mind. Kas te olete ristitud, Igor?

Igor on arusaamatuses.

Tanja: No kas ema teid ristis?

Igor: See oli väga ammu. Lapsepõlves.

Sofja: Sellest piisab! Tulge siia. Seiske siin. Tanjake, võta ikoon alla ja ulata siia!

Tanja võtab seinalt ikooni ja ulatab selle Sofjale.

Sofja: Ja seisa ise Igori kõrvale.

Tanja: Mis sa nüüd välja oled mõelnud?

Sofja: Mul pole aega kaotada. Ma tunnen, et suren. Homme. Äärmisel juhul järgmine nädal. Lapsed! Issand õnnistagu teid! Elage kaua ja üksmeeles! Hoidke üksteist ja olge õnnelikud! Ma õnnistan teid!

Tanja: Ema!

Sofja: Ära sega vahele! Need on kaunimad hetked naisterahva elus! Ma meenutan praegu, kuidas meid sinu isaga õnnistati, Tanjake! Meile satuti peale ja... Ühesõnaga, see pole tähtis... Ja sinu isa kinkis mulle selle kihlasõrmuse. *(Näitab käe ette.)* Nüüd seda muidugi enam sõrmest ära võtta ei saa. Selle sõrmusega mind ka maetakse. Aga pärast seda meid laulatati. Tanjake, pane ikoon tagasi. Kuidas teie suhtute laulatusse, Igor?

Igor: Laulatusse kui sellisesse? See on ilus.

Sofja: Tanjake, luba mulle, et sind ja Igorit laulatatakse!

Tanja: Säärase otsusega ei ole vaja kiirustada, ema.

Sofja: Tanjake on väga uhke, Igor! Ta ei jooksnud kunagi meestele järele! Mitte kunagi! Vaadake, tal oli sõbranna, kes, teate, teate mis ta tegi?

Tanja: Ema! Igorit ei huvita minu sõbranna!

Igor: Nüüd te eksite! Mulle pakub see vägagi huvi.

Sofja: Näed nüüd, Tanjake, sul pole õigus. Igor armastab sind tõeliselt! Ja teda huvitab kõik, mis sinusse puutub. Vaat niimoodi! See, eelpool nimetatud sõbranna, märkab juhtumisi tänaval lähenevat meesterahvast ja teeskleb koheselt, et on oma jala välja väänanud. Ta klammerdub meesterahva külge ja palub, et too aitaks teda koduni. Ise ta, vaeseke, ei ole ju kuidagi suuteline. Ja niimoodi ta läkski mehele. Kaheksa korda. Aga minu Tanja – mitte kordagi! *(Tanjale)* Oma meest tuleb ju hoiatada, milleks tänapäeva naised võimelised on! *(Igorile)* Aga mitte Tanja! Ei, mitte Tanja! Millal pulmad on? Me ju korraldame pulmad? Võib tagasihoidlikult, aga kindlasti pulmad! Millal?

Tanja: Ei tahaks kiirustada.

Sofja: Kiirustada ei tohi. Aga venitada ei kõlba! Kui äkki nädala pärast?

Igor: Meil, raamatupidajatel, on praegu aastalõpu aruanded. Ei tahaks kõike ühte patta kokku ajada – aruanded, pulmad...

Sofja: Muidugi, kõik ühte patta kokku, see pole hea. Millal te oma aruandluse esitate?

Igor: Esimeseks märtsiks. Aga selle järel tuleb kohe kvartali aruanne. Viieteistkümnendaks aprilliks. Ja siis...

Sofja: Ei ela ma selleni. Mul on eelaimdus, Igor, et mul on aeg. Nädal, kaks, ongi jäänud ja siis on kõik. Muidugi ma püüan...

Igor: Äрге hakake meie pärast oma plaane ümber tegema!

Tanja: Igor!

Sofja: Ja kui ma suren, te ei lükka ju pulmi leina pärast kauemaks kui aastaks?

Igor: Mis te nüüd! Kes meie päevil leina-ajast kinni peab? Ja veel aasta!

Sofja: Tulge meile homme natukene varem külla. Arutame koos kõik asjaolud läbi ja siis võtame vastu lõpliku otsuse.

Tanja: Ei mängi välja. Igor sõidab homme komanderingusse.

Igor: Mina? Komanderingusse?

Sofja: Kauaks?

Tanja: Pooleks aastaks.

Sofja: Aga aruanne?

Tanja: Kirjutab komanderingus valmis ja saadab ära.

Sofja: Kui mind ei oleks, võiks Tanja teid sellel reisiril saata. Alati, ikka ja jälle, häirin ma tema isiklikku elu.

Tanja: See on võimatu – mina peaksin Igoriga kaasa sõitma! Kas sa kujutad vähemalt ette, kuhu sa kavatsed mind saata?

Sofja: Kuhu ma kavatsen sind siis saata?

Tanja: Tundrase! Igikeltsa keskele! Kus tuleb edasi liikuda koerarakenditega! Toituda kalast! Elusast kalast! Ja kükitada jurta peeru valgel, kuni Igor pusib oma aruandluse kallal.

Sofja: Loobuge sellisest tööst, Igor!

Igor: Keegi peab ju seda ka tegema.

Tanja: Eks Igor helistab mulle tihemini.

Sofja: Jurtast?

Tanja: Ema, on kahekümnenda sajandi lõpp!

Sofja: Parem saatke kirju! Mina säilitan siamaani Tanja isa kirju. Mõelge, kui kaevikutes oleksid olnud telefonid, mis mälestusi mulle jäänud oleks?

Süttib elekter.

Igor: Elekter lülitatakse ainult ööseks välja? *(Suudleb Sofja kätt.)* Aitäh kütkestava õhtu eest, Sofja Ivanovna!

Sofja: Hoidke ennast, meie jaoks! *(Sikutab teda enda poole alla ja suudleb põsele.)* Ma kiindusin teisse nagu oma poega.

Igor: Ja teie hoidke ennast!

Igor ja Tanja lahkuvad esikusse.

Igor *(ajab mantlit selga):* Oleks ma kauemaks jäänud, oleksite te mu silmagi pilgutamata teise galaktikasse kupatanud.

Tanja: Olete väga vihane?

Igor: Tühiasi. Ainult...

Tanja: Mis ainult?

Igor: Natuke häiriv, et ikooni ees andsin lubaduse teid naiseks võtta.

Tanja: Tühiasi. Unustage ära!

Igor: Ei tahaks, et Jumalaga sotid sassi jääksid. Ja mulle nagu ei meenu, et tal oleks huumorimeelt.

Tanja: Kah mul asi! Andsite sõna! Ma annan teie sõna teile pidulikult tagasi.

Igor: Te olete äärmiselt kergemeelne naisterahvas! Oma sõnale suudate truu olla vähem kui pool tundi. Nüüd ma mõistan, miks te mehele pole läinud.

Tanja: Kust te võtate, et me ikooni ees midagi tõotasime?

Igor: Jõite, muide, ainult teie. Mina, nagu märkasite, ei võtnud tilkagi.

Tanja: Kas te vähemalt vaatasite, mille ees te oma tõotuse andsite? Ikoon! Ma võtsin seinalt ja ulatasin emale Dickens'i portree. Ja Dickensil, muide, on huumorimeelega kõik korras.

Igor jookseb tuppa, vaatab pilti seinal, naaseb esikusse ja jääb Tanjat põrnitsema.

Tanja: Kuidas oli?

Igor: Teie sõbranna, kes läks kaheksa korda mehele, on teiega võrreldes ingel!

Tanja: Mina omalt poolt soovin teile õnnerikast kooselu pikajalgse siilikesega, teie blondiini – kiisukesega, teie seksapiilse jänkukesega ja üldse kogu loomariigiga!

Igor: Tänan. Head aega!

Tanja: Nägemist!

Igor: Homme astun läbi, et vaadata, kuidas teie ema end tunneb.

Tanja: Ärge tehke endale tüli.

Igor: Tühiasi. Niikuinii olen siinkandis. Muuseas, ma ei saanudki tema maja korpuse numbrit teada.

Tanja: Uurige välja ja kükitage oma noore hiirega seal.

Igor: Kas ma olen teid millegagi solvanud?

Tanja: Oh ei, teie olite tasemel.

Igor: Mul õnnestus isegi džentelmenina vastu pidada, mis teie arvate?

Tanja: Tubli. Saate viie!

Igor: Aga ei saa ju olla džentelmen kõigest ühel õhtul. Vastasel juhul ei oleks sel mingit mõtet.

Tanja: Kiisuke nurrub vaimustusest teie maailmavaateliste seisukohtade üle.

Igor: Kiisuke hindab rohkem minu teisi väärtusi.

Tanja: Kiisukesele tervisi minu poolt!

Igor: Kuidas te välja keerutate, kui ma rohkem ei tule? Tapate mu liiklusõnnetuses? Lükate päti noa otsa? Õnnistate mind surmava haigusega?

Tanja: Ma ei ole verejanuline. Elage! Pikkadel talveõhtutel meenutan üksikasjalikult meie lugu... meie suhet. Ja jutustan emale. Te ei kujuta ettegi, milline kujutlusvõime mul on!

Igor: Midagi juba kujutlen. Tahaks ise ka järke kuulda.

Tanja: Kas te ise siis ei mäleta midagi?

Igor: Mida mul mäletada?

Tanja: Teil on õigus. Raske on meenutada neljakümne aasta taguseid sündmusi, mis aset ei leidnud.

Igor: See on parandatav. Ma olen valmis mäletama kõike, mis teile sobib.

Tanja: Ma loen emale teie kirju.

Igor: Kirju? Aa! Tundrast! Olge tagasihoidlik! Ärge lugege kuuldavalt intiimsetest seikadest! Mul on hea meel, et meie juhuslikku tutvust ootab selline tulevik!

Tanja: Ma saan aru, et meie elu paistab teile nii tühine. On lihtne kujutleda, kuidas see möödub. Ettearvatavad kauplused, kust ma ostan jumal teab mida. Pealiskaudne koristamine, söögi tegemine, pesu pesemine. Harvad telefonikõned. Kes meile helistab? Poole aasta tagant pikk kiri sugulastelt. Ettelugemised. Ühetaoline, üksluine elu. Sündmustevaene. Kedagi ei huvita vana naine ja vanatüdruk. Tema tütar.

Igor: Te näete suurepärase välja. Iga kandi pealt.

Tanja: Täna. Kuid meile emaga paistavad meie elu ja meie ise, hoopis teises valguses. Me armastame teineteist. Väga. Ja seal, kus on armastust, on ka sündmusi. On torme, on rõõme ja muret. Ma ei tee mitte ainult sisseoste, ei korista ega vaarita. Ma püüan ema pärast, et pikendada tema elupäevi. Ükskõik. Ühel päeval jään ma täiesti üksi. Kuhu panen ma siis oma õrnuse ja armastuse? Kuidas jääb siis mind tund-tunni järel valdava muretsemise ja hoolimisega? Kes kuulab siis mind huvi ja mõistmisega? Ja keda on minul kuulata? Ei ole kellelgi siin ilmas minuga asja.

Igor: Otsige endised tuttavad üles! Suhelge rohkem!

Tanja: Armastuse asemel – edevus? Üksindus ja kannatus on väarikam. Ema kardab mind siia ilma üksi jätta. Ma siis petan teda. Las ta lahkub siit

teadmise, et ma ei ole üksik. Ta unistab, et ma saan mehele. Las usub, et tema unistus täitub.

Igor: Aga miks te ei otsi endale kedagi reaalselt, et te ei oleks üksik?

Tanja: Kui ma ei olnud kahekümneselt nõus minema mehele armastuseta, siis kuuekümneselt – seda enam. Andke andeks, et teie õhtu meie pärast raisku läks.

Igor: Vastupidi. Oli imeline õhtu! Ma põikan teinekordki sisse. Tingimata! Ei mingit vaeva, ma olen kindla peale siin läheduses.

Tanja: Täna. Aga mitte mingil juhul!

Igor: Kas ma olen teile niivõrd ebameeldiv?

Tanja: Kardan, et te jätsite mulle liigagi sügava mulje!

Igor: Meeldiv kuulda.

Tanja: Võimalik, et kõik see: küünlad, roosid, šampus, mis hakkas pähe... harjumusest... Ah, mis siin salata – te olete meeldiv! (*Naerab.*) Ma olen rõõpast väljas. Erutunud. Segaduses. Räägin liiga palju. (*Naerab.*) Mis vahet seal enam! Kõik see, loomulikult, ei vii kuhugi!

Igor: Mulle tõesti meeldis teie juures. Ja teie ema meeldis. Ma tahaksin teda teine kordki näha.

Tanja: Ei. Rohkem ei ole vaja teil tulla.

Igor: Ma kirjutan teie telefoninumbri üles. Kõllan tööde tegemiste vahel.

Tanja: See on samuti liiast.

Igor: Aga vahest...

Tanja: Pole tarvis.

Igor: Ma tahtsin ainult...

Tanja: Aitäh. Head aega.

Igor: Head aega. (*Tuleb tagasi.*) Tobe on kuidagi katki jätta kõik see...

Tanja: Huvasti!

Igor: Olete kindel?

Tanja: Täiesti!

Igor: Aga mulle tundub...

Tanja: Kategooriliselt!

Igor: Aga kui...

Tanja: No mis nüüd? Hilja! Teil on aeg. Ja minul on vaja ema juurde minna. Hüvasti!

Igor: Head aega! Oli meeldiv tutvavaks saada!

Tanja: Oli meeldiv.

Igor: Ja mis, noh, nüüd siis, nii lähengi või?

Tanja: Kõike head! (*Sulgeb tema järel ukse ja naaseb tuppa.*) Ema! Kuidas sinuga on?

Sofja: See kõik on nii õudne, Tanja, õudne!

Paus.

Tanja: Sa siis ikkagi taipasid, ema. Anna andeks!

Sofja: Muidugi taipasin. Kohe! Ma ei ole kurt ega pime ega arust ära.

Tanja: Anna mulle andeks, ema! Anna andeks! Ma tahtsin ainult, et sul parem oleks!

Sofja: Mida on mul sulle andeks anda? Sinu hilissügist õnne?!

Tanja: Millest sa räägid, ema?

Sofja: Ära varja minu eest ja ära häbene. Aitab! Ma ju näen kui sügavalt sa teda armastad! Seekord sul vedas – tema armastab sind ka. See torkab silma. Te saate õnnelikuks!

Tanja: Jah? Aitäh, ema!

Sofja: Ma ei ole enam isekas. Ma rõõmustan sinu õnne üle!

Tanja: Aga sa nutad, ema!

Sofja: Sellepärast, et natu-natuke ma siiski olen isekas! Ma harjusin juba mõttega, et sa oled mehele läinud. Aga mulle on seda vähe!!! Ikka rõhub murekoorem mu hinge!

Tanja: Mis murekoorem veel, ema?

Sofja: Teil Igoriga ei saa kunagi lapsi olema! Minu süü! Mul oli sinuga koos nii hea. Südames ma kogu aeg kartsin, et sa lähed mehele! Mind on rängalt karistatud. Ma tahan lapselast! Aga teda ei saa mul kunagi olema! Issand, kuidas ma tahan lapselast! Et ta mind armastaks! Sind muidugi ka. Ja et me oleksime õnnelikud! Ma ei ootaks praegu surma, vaid lapselapselapsi! Ja lapselapselapsed – see on lusti ja rõõmu täis maja! Ja nii palju hoolt, muret, üllatusi! Kõige selle asemel istud sa minu süü tõttu tüütu vanamuti kõrval!

Tanja: Ema, aga ma armastan sind! Ja mul on sinuga koos nii hea!

Sofja: Meil oleks veel parem, kui meid oleks üks suur sõbralik pere! Väimees, lapsed, lapselapsed... Kui hilja... lootusetult, pöördumatult hilja me kõike taipame!

Tanja: Ema, sa ei tohi niimoodi erutada! Võta palderjani!

Sofja: Palderjani – see ongi kõik, mida tütar suudab mulle elupäevade lõpetuseks pakkuda! Aga Igor on nii huvitav meesterahvas! Ja sina oled siiani kaunitar! Te oleksite võinud saada imelise tüdruku! Ta oleks nüüd juba neljakümnene! (*Hakkab nutma.*) Tanja, anna andeks! Ma olen parandamatu egoist! Sul on mind valus kuulata! Miks sa olid nii sõnakuulelik!

Tanja (*embab teda*): Andesta, emake!

Sofja: Mille eest, armas tütar?

Tanja: Andesta, emake, anna andeks!

Sofja: Ma olen ikkagi nii rõõmus, et sa lähed mehele! (*Nutab.*)

Tanja: Ei ole mul kedagi vaja, emake!

Sofja (*konkreetselt, hääles puuduvad pisarad*): Oled sa arust ära?!

Tanja (*segaduses*): Emake?

Sofja: Ma olen nii õnnelik! Ja sina?

Tanja: Mina ka.

Sofja (*äkilise hala saatel*): Miks me oleme nii õnnetud?!

Tanja (*lohutab*): Kõik saab korda.

Sofja (*teise hääletooniga*): Önnitlen sind.

Tanja: Tänan.

Sofja: Soovin õnne.

Tanja: Emake!

Sofja: Oled õnnelik?

Tanja (*läbi hala*): Väga õnnelik, emake!

TEINE VAATUS

Sama korter. Ainult et nüüd ei valgusta tuba küünlad, vaid põrandalamp. Laua keskel roosid. Kõik sama nagu esimeses vaatuses.

Tanja (*loeb*): Veel oli seal proua Nickleby, nii suursugune ja enesega rahulolev, Madeline ja Kate, nii õhetavad ja kaunid, Nicholas ja Frank, nii andunud ja uhked, ning kõik neli lausa värisesid vaikselt õnnest; seal oli Newman, nii vaashoitud ja samas nii vaimustatud, ja kaksikvennad, nii rõõmsad ja sääraseid pilke vahetavad, et vana teener seisis nagu naelutatult oma isanda tooli taga ja tundis pilku uduseks muutumas, kui see mööda lauas istujaid uitas.

Sofja hingab raskelt.

Tanja: Mis on, ema? Sul pole tuju Dickensit kuulata?

Sofja: Tõesti, Tanja, jäta! Mõtted on mujal! Kui ilusad roosid! Nihuta need mulle lähemale!

Tanja: Lehekülg sada kuuskümmend kaks. (*Sulgeb raamatu, asetab riulisse, nihutab roose.*)

Sofja: Hakkame õhtustama?

Tanja: Sa tahad juba süüa?

Sofja: Kas me ootame kedagi?

Tanja: Kes võiks meile külla tulla?

Sofja: Sind on lausa lust vaadata! See roosa lehv! See vanavanaema šleif, see on nii vana, et ei mäletagi enam... See sobib sulle, Tanja, teeb sind nooremaks, säravamaks! Täna oleks justkui mingi eriline päev!

Tanja: Eriline? Miks? (*Naerab närviliselt.*) Kas tõesti selle lehvi pärast?

Sofja: Ka selle lehvi pärast! Midagi saladuslikku hõljub meie koduseinte vahel. Sa oled äkitselt kulinaariast innustunud. Terve päeva muudkui vaaritad. Ja mis meid siis ootab?

Tanja: Pelmeenid, vinegret, tort... Sebimist palju, aga ei midagi erilist.

Sofja: Igor sõitis juba ära?

Tanja: Jah. Arvan, et on juba teel. Moskvast kaugel.

Sofja: Mitte ei mõista.

Ukse kell.

Sofja: Sa ikkagi kutsusid kedagi?

Tanja: Üllatus!

Sofja: Igori?

Tanja: Ei-ei!

Sofja: Kelle siis?

Tanja: Kannata! (*Läheb ust avama.*)

Ukse taga on Igor roosikimbuga.

Igor: Tervitused! (*Ulatab roosid.*) Teile!

Tanja (*ei võta roose vastu*): Te läksite juba komanderingusse! Olete unustanud või?

Igor: Kas te ei kuule? Koerarakend klähvib maja ees. Veerand tunni pärast viskun lapiti nartasse ja kihutan tundresse. Tulin ainult, et pruudiga hüvasti jätta.

Tanja: Head teed! Edukat starti!

Igor: Ma pean korraks seisma enne teele minekut. Koguma jõudu enne lahkumist. Aastad – saate aru! Kuidas teie emake end tunneb? Roosid, muide, andke talle!

Ulatab roosid Tanjale.

Tanja (*ei võta vastu*): Tänan. Eilsed ei ole veel närtsinud.

Igor: Mida rohkem, seda uhkem. (*Püüab järjekindlalt roose ära anda.*)

Tanja: Parem rõõmustage nende roosidega Jänkukest.

Sofja (*häälekalt*): Tanja! Kes seal on?

Tanja: Mitte kedagi, ema! Ei kedagi.

Igor (*väga kõvasti*): Kõigest mina, Sofja Ivanovna!

Sofja: Miks te sisse ei astu, Igor?!

Tanja: Ta kiirustab, ema!

Igor: Kiirustan teid vaatama, Sofja Ivanovna!

Sofja: Mida siis? Kus siis? Tulge siia!

Igor: Tulen juba! Tõttan! Ruttan!

Tanja (*astub ukse eest ära*): Palun, ärge viivitage!

Igor tormab palitus tuppa ja suudleb Sofja kätt.

Igor: Need on teile! (*Ulatab roosid.*)

Sofja: Milline rõõm, et te tulite! Tanja ei hoiatanud mind. Aga mu süda aimas!
Tanja ootas teid nii väga. Väga. Mida kõike ta kokku ei ostnud! Terve päeva tegi süüa, koristas. Ei tahtnud ilma teieta õhtusööki alustada.

Igor (*suudleb Tanja kätt*): Meeldiv kuulda, et mind nõnda ootasite, Tanjake!

Tanja: Ma ei oodanud teid.

Sofja: Ei oodanud Igorit?! Keda siis, Tanjake?

Tanja (*Igorile*): Ma arvasin, et te olete ära sõitnud. Ma olen üllatunud.

Igor: Meeldivalt üllatunud?

Tanja: Lihtsalt üllatunud.

Sofja: Igor, palun võtke seljast oma vaarikavärvi mantel! Tundke end nagu kodus.
Tanja, pane roosid vaasi!

Tanja: Meil on majapidamises ainult üks vaas.

Igor: Selge. Homme toon teise juurde.

Tanja: Ja mida teie roosidega täna teha?

Igor: Visake ära!

Sofja: Ärge tülitsege, armunud! Tanjake, tegele roosidega!

Tanja võtab Sofjalt roosid ja lahkub.

Sofja: Kas komandering lükkus edasi?

Igor: Tühistati täielikult.

Sofja: Nagu unenägu ennustas. Nägin unes teerada ja selle kohal lasus säärane suur kuhi... *(Katkestab.)* Vabandage! See on rõõmust.

Igor: Ja teie kujutage endale ette – ma nägin unes täpselt samasugust teerada ja selle kohal lasus samasugune suur kuhi...

Sofja *(elavneb, entusiastlikult):* Kujutan küll!

Tanja saabub roosidega, mis on topitud šampusepudelisse.

Sofja: Tanjake, kujuta ette, meil Igoriga oli sarnane unenägu!

Tanja: Milline unenägu?

Sofja *(vaimustunult):* Meile kangastus unenäos... *(Katkestab.)* Läks meelest ära! Aga kui ma Igorit nägin, kohe tuli meelde!

Tanja: Ja mis teile siis nii sünkroonselt unes kangastus?

Igor: See on meil Sofja Ivanovnaga ühine väikene saladus. Kuidas te ennast täna tunnete, Sofja Ivanovna?

Sofja: Suurepäraselt! Ja unenägu oli hea, läks täide – te tulitegi! Aeg on õhtustada, Tanjake! Kõik on koos!

Tanja: Kahjuks kiirustab Igor rongile.

Sofja: Valgustage teda, Igor! Ta isegi ei kahtlusta, milline rõõm teda ootab!

Igor: Kujutage ette, Tanja, komandering tühistati üldse ära!

Sofja: Ja uue aasta võtame vastu kõik koos!

Igor: Tanja ei ole mind veel kutsunud.

Tanja: Uue aastani on veel aega.

Sofja: Kõigest nädal! Ruttu, kutsu Igor ka! Kuigi, milleks teda kutsuda?

Tanja: Tõepoolest, milleks?

Sofja: Muidugi! Igor on ju oma!

Tanja: Kahjuks, emake, ei saa Igor meiega uut aastat vastu võtta.

Sofja: Miks?

Tanja: Igor võtab alati uut aastat vastu kollektiiviga. Koos kolleegidega. Traditsioon. Igor tervitab meid uue aasta saabudes telefoni teel.

Sofja: Ja sa pead seda normaalseks?

Tanja: Maailm on muutunud, emake! Suvilakrunte jagatakse Hispaaniasse, uut aastat võetakse vastu restoranis koos kollektiiviga. Kõikvõimalikud jänkukesed, siilikessed on nii ahvatlevad. See on normaalne, ema.

Sofja: Mis puutuvad siia jänkukesed? Kas te töötate loomaaias?

Igor: Vallandati, täna.

Sofja: Aga aasta aruandlus, kuidas sellega on?

Igor: Loomaaias ma töötasin ajutiselt. Ilma et, nii öelda, peaks ennast põhitöölt lahti võtma.

Sofja: Ma tunnen teile kaasa, Igor! Teie elu ei ole kerge. Te peaksite abielluma ja võimalikult kiiresti!

Tanja: Igor, ma olen sunnitud teile meelde tuletama, et teil on aeg!

Sofja: Aga komandering jäeti ju ära, Tanjake!

Tanja: Aga aasta aruandlus jäi. Hakake astuma, Igor ja ilma aruandluseta ärge ennast näole andke!

Igor oigab ja haarab kõhust.

Sofja: Igorikene, mis teiega on?

Igor (*kannatavalt*): Tanja teab.

Tanja: Maohaavad?

Igor: Andke vähemalt tükike leiba! Ma pean midagigi sööma! Väljakannatamatu valu!

Sofja: Mis sa seisad, Tanja? Võta meetmed tarvitusele! Kata laud!

Tanja lahkub kööki.

Sofja: Aga teie, Igor, istuge!

Igor istub laua taha.

Igor: Minu jaoks on praegu kõige tähtsam – mitte liigutada. Istuda ja istuda. Kuskil viis tundi, mitte vähem.

Sofja: Ja istuge! Meil on hea meel! Ei mõista – mis meie Tanjal täna viga on?

Igor: Ja mis siis on? Mina ei märganud küll midagi.

Sofja: Ootas, ootas teid... Ja nüüd, kui te lõpuks saabusite, on teine tujust ära. Mida ta seal kohmitseb? Võib-olla te püüate kuidagi köögini jõuda?

Igor: Eks ma püüa. (*Läheb kööki.*)

Köögis.

Tanja (*soojendab midagi, tõstab üht-teist ümber*): Hea, et te siia tulite! Istuge! Ma söödan teil siin kiiresti-kiiresti kõhu täis.

Igor: Ärge muretsege, mul pole kiiret! Teile sobib see lehv! Ei saa märkimata jätta teie head maitset!

Tanja (*asetab ta ette taldriku*): Ärge kalduge teemast kõrvale! Head isu! Vinegrett. Pelmeenid. Siin on teile tükike torti. Leib. Või. Juust.

Igor: Miks see kõik nüüd ühte taldrikusse? Ei ole vaja minuga niimoodi.

Tanja: Taldrik on suur. Kõik mahub kenasti ära.

Igor: Ja miks te mind köögis söödate? See solvab minu inimväarikust!

Tanja: Õgige nüüd kiiremini!

Igor: Miks te mind kogu aeg tagant kiirustate? Ma hakkan teie pärast veel närveerima!

Tanja: Ma muretsen järeleandmatult teie maohaavade pärast.

Igor: Minu isiksus maohaavade pärast ei kahane! Maitsev, muide. Ammu pole midagi nii maitsvat sünnud.

Tanja: Kas viskan veel ette?

Igor: Täna! Aga pean keelduma. Muidu sünn siin kõhu täis, aga pärast, toas, istun nagu loll ja vaatan, kuidas teie süöte!

Tanja: Mida te minust tahate?

Igor: Ausalt?

Tanja: Täiesti.

Igor: Noh, kui täiesti ausalt, siis ega ma ise ka ei tea.

Telefon heliseb.

Igor: Mind ei ole siin.

Tanja: Mida? Kas teile helistatakse juba siia?

Igor: Mis te nüüd? Ma nii, igaks juhuks.

Tanja (*haarab toru*): Kuulen. Tundsin ära. Teie sädina järgi. Igor? Muidugi siin. Kus ta siis veel olema peaks? (*Igorile.*) Teie kiisu.

Igor: Teil on vastik iseloom.

Tanja: Vanatüdrukule kohane.

Igor: Jah, jaa. Ku-ku!

Tanja: Kiisuke kukub kui kägu? Küll see loodus on rikutud!

Igor: Täna? Raske öelda. Võimalik... ma püüan, aga... Ei, ei, minu pärast ei pea midagi ära jätma. Kui hõivatud, siis hõivatud. Ja ma põikan mingil ajal läbi. Hüva! Siilikesele üks musimops!

Tanja: Ma tuletan igaks juhuks meelde! See ei ole telefoni keskjaam ja siin ei asu mingi „kuum liin“! Ja üldse – mulle peaks iga hetk helistatama!

Igor: Hüvasti, mu jänkuke! Ei tea, kas saangi täna helistada. Kiisu, saa aru, siin on järjekord... Ma helistan automaadist.

Tanja (*heidab Igorile mantli*): Ruttu hiirekese juurde! Ta ootab teid! Ja mulle peaks külaline tulema.

Igor: Siilike, ma helistan sulle ise. Hüvasti! (*Paneb toru hargile.*) Kes teile tuleb? Uus mehekandidaat? Aga teie ema on jõudnud juba minusse kiinduda! Ei ole vaja teda niimoodi traumeerida! Ma tahaks teada – mille poolest mina ei kõlba? Teie ema, näiteks, omalt poolt, ei esita minu suhtes ühtki vastuväidet. Ja see on kõige tähtsam!

Tanja: Mida te minust tahate? Minu juurde tullakse. Teie olete liigne. Mis teil vaja on?

Igor: Ei midagi erilist! Lihtsalt, mulle meeldib kui lambivarju alt kumab sooja valgust ja laud on kaetud. Ära on tüüdanud see tiirutamine mööda restorane ja restorane... saate aru... Mulle pole ammu keegi nõnda rõõmu valmistanud, kui teie ema. Kujutate ette, ma pole elu sees väimees olnud?!

Tanja: Eks abielluge siis oma siiliga!

Igor: Tema jaoks olen ma liiga noor.

Tanja: Teie? Tema jaoks? Noor?!

Igor: Muidugi! Mina vean veel paarkümmend aastat välja. Ja tema ei unista meheleminekust, vaid leseks jäämisest.

Tanja: Milleks teil teda vaja, kui te selliseid asju tema kohta teate?

Igor: Kuidas milleks? Ma olen ikkagi – mees!

Tanja: Selge!

Igor: Te saite minust praegu valesti aru. Kujutage ette, me istume töö juures ja üks ütleb: „Ma korraldasin eile ühele linnule oma džiiibis sellise töövestluse...“ ja teine jälle räägib: „Ma lantsin eile ühe, ja terve öö me...“

Tanja: Sain pihta.

Igor: Andke andeks. Aga pean ma siis kogu aeg istuma ja vaikima?

Tanja: Ja kes teid rääkimast keelab? Rääkige kõigest, mis pähe tuleb.

Igor: Jah? See oleks võimalus!

Tanja: Kui teie kolleegid räägivad sõjast, ei tähenda see veel seda, et nad oleksid ise sõjalistes operatsioonides osalenud.

Igor: Aitäh nõuande eest!

Tanja: Ja nüüd minge!

Igor: Sellisel juhul, miks ma peaksin kuhugi minema? Parem istun siin!

Tanja: Kas arvate, et ainult teil on isiklik elu?

Igor: Vastupidi, minul seda just ei ole.

Tanja: Aga minul on!

Igor: Rääkige, rääkige kõigest, mis aga pähe tuleb.

Sofja: Tanjake! Kas me hakkame õhtust sööma?

Tanja: Kohe, kohe, ema!

Igor: Juba toome, Sofja Ivanovna! (*Tanjale*) Kas viime? (*Võtab salati.*)

Ukse kell.

Tanja: Lahkuge viivitamatult!

Igor: Koos salatiga? Mis te nüüd? Ma olen viisakas inimene.

Tanja: Salat läheb tuppa. Ja oma nägu toast välja ei näita!

Igor: Kuulen!

Tanja: Mis te seisate?

Igor: Lihtsalt huvitav – kes küll teile külla tuleb?

Ukse kell.

Igor: Miks te lahti ei tee? Mind häbenete? Muuseas, kuidas ma peaksin ennast tutvustama? Teie peigmehena? Fiktiivse peigmehena? Endise peigmehena? Sassi läks! Kuulge, lepime kokku!

Uksekell.

Igor: Küll on pealetükkiv! Kindlalt on otsustanud teiega abielluda.

Tanja: Minu juurde tullakse asja pärast. See on Julgeolekust.

Igor: Äkki peaks ka Julgeolekusse tööle minema? Nende külaskäikudeks tehakse selliseid ettevalmistusi!

Tanja avab ukse. Nagu ketist lahti lastuna tormab tuppa Dina ja tõinab südantlõhestavalt: „Emake, kullake! See olen mina, Dina, sinu tütreke, lihane! Ma igatsesin su järele!“

Igor: Ikka juhtus, et ema – kadunuke, rääkis mulle: „Kui kaua valid, Garik, lõpetad nii, et sulle jääb keegi lapsega!“

Sofja: Tanja! Mis toimub? Mis karjed need on?!

Dina, peaegu Igorit jalust lüües, tormab tuppa ja viskub Sofjale kaela.

Dina: Vanaema, kullake! Lõpuks ometi kohtusime!

Sofja: Tanja! Appi!

Tanja (*veab Dina eemale*): Mitte kohe! Tasapisi!

Sofja: Kas sa tunnend teda, Tanja? Kes ta on?

Dina (*rebib end Tanjast lahti ja viskub uuesti Sofjale kaela*): Memmeke! Kas sa ei tunne siis sugulust!

Igor (*Tanjale, osutades Dinale*): Kas visata välja see sugulus?

Tanja (*tirib uuesti Dina eemale*): See on minu tütar! Sinu lapselaps, ema!

Dina (*viskub Tanjale kaela*): Emake! Kullake! (*Heidab end uuesti Soffjale kaela*)
Memmeke! Kallike!

Tanja (*karjatab*): Lõpeta see töinamine! Mis sa viskud kõigile kaela!

Sofja (*karjub*): Ära karju lapse peale! Kes ta on? Mitte ei mõista! Issake, kuidas süda taob. Tanja, ära piina mind kauem. Kes ta on?

Tanja: Sinu lihane lapselaps! Anna andeks, et varjasin sinu eest.

Dina: Nelikümmend aastat varjas. Sind kartis, vanaema. Kartis, et mõistad hukka.

Sofja: Kus sa teda peitsid, Tanja?

Dina: Ta hülgas mu juba sünnitusmajas. Mind lapsendasid võhivõõrad. Aga neil endil oli juba seitse last! Ja nad jõid! Vaat selliseks kujunes minu elu! Orvukese elu! Ehkki ema ja vanaema olid elus ja terved. (*Nutab.*)

Paus.

Sofja: Sa suutsid oma lapsest lahti öelda, Tanja?

Dina: Mina, omalt poolt, ei luba oma ema hukka mõista!

Sofja: Tanja, kas see kõik on tõesti tõsi?

Dina: Puhastõde! (*Embab tormakalt Soffjat.*) Vanaema! Ei suuda sind küllalt ära imetleda! Sa mu laulmata lauluke! Mu kulla-kallike!

Sofja: See on minu süü. Anna andeks, Tanja! Ja andesta ka sina mulle!

Dina: Ah ole nüüd, vanaema! Sülitajä unusta.

Sofja: Mu vaesed tüdrukud! Kas sa tõesti sedavõrd kartsid mind, Tanja? Olin ma säärane koletis? Andestage mulle, mu tüdrukud!

Tanja: Rahune nüüd, ema! Kõik ei ole nii. Kohe ma räägin sulle tõtt.

Dina: Ei ole vaja! Tõde on liiga valus! Ja ma olen juba suureks kasvanud! Mis me nüüd selgitame, et kes on süüdi ja mis me edasi teeme?! Sada aastat seletame ja ikka tammume ühe koha peal.

Sofja: Las ma vaatan sind! Kuidas su nimi on?

Dina: Dina.

Sofja: Tanja silmad. Aga lõug on minu. Õigus, Tanja? Minu lõug! Kulmud on mu kadunud abikaasa omad! Ei elanud selle päevani, vaeseke! Lõug on minu, kulmud tema omad. Või minu? Ei, las olla tema kulmud.

Dina: Muidugi tema! Kelle siis veel? Välimust antaksegi üle põlvkonna edasi.

Sofja: Tanja silmad. Ja laup on Tanja oma. Ilmekas laup. Igor, vaadake laupa!

Igor: Ma olen laubast vaimustuses.

Sofja: Aga kelle nina?

Igor (Tanjale): Andke siis nina osas vähemalt mingi vihje. Kelle oma siis, tõesti?

Dina (Tanjale): Kes see on? Te ei hoiatanud mind!

Igor: Ja milleks? Sellel elu peol olen mina kontvõõras ja liigne.

Sofja: Igor, kas te heidate Tanjale ette abieluvälist last? Sellise aja tagant?!

Igor: Kes olen mina, et Tanjale üldse midagi ette heita?

Sofja: Kuidas kes? Te olete peaaegu abielus!

Igor: Jaa, ma olin peaaegu valmis abielluma naisega, kes veenis mind, et ta on vanatüdruk. Vanatüdruk – see on liigutav ja romantiline. Kes on range ja kaitsetu. Ja korraga selgub, et ta on nelikümmend aastat elanud topelt elu. Jänkud ja siilikesed on sündsamad. Nendega on vähemalt algusest peale kõik selge.

Dina: Kes see on?

Tanja: See on... ta on... ah tema...

Igor: Ma siiski suundun komanderingusse. *(Tanjale)* Helistan tundrast. Otse hangest.

Dina: Kes ta on?!

Tanja: Ta on sinu isa.

Dina (viskub koheselt Igorile kaenlasse): Isa! *(Suudleb teist tahtlikult palju.)* Issi! Kallis! Leidsimegi teineteist! Ma ei kahtlustanudki, et mul on isa! Ma olen nii rõõmus! Ma vajan sind, isa!

Igor: Ei, ei, ei. Minuga see läbi ei lähe. Ma ei ole nõus teid lapsendama!

Sofja: Te hülgate oma lihase tütre?! Ma hakkam teid pettuma, Igor!

Igor: Mul ei ole lapsi. Pole kunagi olnudki. Ei tütrekesi ega pojakesi.

Sofja: Minu Tanja ei oska valetada. Seda te peaksite vähemalt teadma.

Igor: Jaa, ma panin seda tähele. (*Dinale*) Kui vana te olete?

Dina: Ei ole vaja sellest rääkida, isa! (*Nuuksub.*)

Igor (*karjatab*): Kui vana?!

Sofja: Ärge karjuge lapse peale! Kui vana sa oled, tütreke? Vasta isale. Ära karda.

Dina: Nelikümmend. No ja siis?

Igor: Midagi! Lihtsalt, mina ei puutu siin asjasse. Nelikümmend aastat tagasi teenisin mina armees. Vorkutaas. See on siit väga kaugel.

Sofja: Ja sina, Tanjake? Nelikümmend aastat tagasi...

Tanja: Ma töötasin Jeltses. Suunamisega. Peale instituudi lõpetamist.

Sofja (*Igorile*): Jeltses olete käinud?

Igor: Mõnel korral.

Tanja: Ma sõitsin Jeltsest Vorkutaasse.

Sofja: Sina? Jeltsest Vorkutaasse? Milleks?

Tanja: Ekskursioonile.

Paus.

Sofja: Igor, ninakuju on kindlaks määratud. See on teie. Vaadake üle!

Igor (*Tanjale*): Kas te tõesti püüate mind veenda, et tema – on minu tütar?

Dina: Mida sa põed, paps! Mis kahju sul sellest? Alimente on hilja maksta! Elamine on mul olemas! Teil on ainult kasud sees! Vanadus pole mägede taga! Ja siin ilmub välja lihane tütar. On, kes klaasikese vett ulatab.

Sofja: Mis te näägutate lapse kallal! Istu minu juurde, Dinake! Räägi endast vanaemale. Kuidas sa elasid ilma meieta?

Dina: Oli see kellegi elu?! Ema-isa kaotasid vanemlikud õigused pideva joomise pärast.

Sofja: Millised ema ja isa?

Dina: Need, kelle juurde ma sattusin. Ma ei pea neid üldse vanemateks.

Tanja: Kuidas nii? Ikkagi üles kasvatasid!

Dina: Kes kasvatas? Lastekodudes jõlkusin! Hiljem kiratsesin ühikates!

Igor: Ühtegi sõna ei usu!

Sofja: Sa teadsid, Tanja, kuidas su tütar kannatab, ja vaikisid?

Dina: Kust tema pidi teadma? Me kaotasime pärast sünnitusmaja teineteist silmist.

Igor: Ja kuidas te leidsite teineteist?

Sofja: Issake! Tõepoolest, kuidas te leidsite?

Dina: Sõna otseses mõttes juhuslikult. Otseses mõttes, eile.

Igor: Vapustav! Kuidas te teineteist ära tundsite? Vere kutse?

Dina (*raputab kotist välja särgikese ja siputuspüksid*): Vot!

Igor: Mis kaltsud need on?

Dina: Minu kaasavara! Minu siputuspüksid, minu särgike... (*Nuuksatab.*) See, mille ema mulle jättis!

Igor: Ei usu ma seda Mehhiko seepi! Ei usu!

Dina: Palun, spetsiaalselt teile! Ema tehtud tikandid, siin, nurkades. Nüüd ka ei usu? Väga imelik! Nõustuge, vanaema, väga kummaline on seda mitte uskuda!

Sofja: Näita siia! (*Vaatab*) Tanja käekiri.

Igor: Te olete ju tark naisterahvas, Sofja Ivanovna!

Sofja: Aga see on tõepoolest Tanja käekiri. Kuigi initsiaalid on peale tikitud, aga kuidagi loetamatud.

Igor (*Tanjale*): Te hülgate lapse ja tikite mähkmete nimetähed?

Tanja: Loomulikult.

Igor: Te olete tõeline rongamees! Ühesõnaga, ma ei usu kedagi.

Dina: No ma ei tea! Kuidas saab mitte uskuda! Ja ei räägi niimoodi emaga! Jaa!! Vere kutse! Mina, isiklукult, panin ema ammu tähele. Intelligentne, ja kurva näoga. Käis meie juurviljaosakonnas. Ükskord juhtus mul puudujääk tulema. Mina nutsin kõrvalruumis, aga uks oli lahti. Mul oli hädasti raha vaja! Aga meie omadel ei olnud kellelgi! Ema seisis leti ääres ja ootas. Tulin välja, ära nutetud ja hakkasin kõike kaalule loopima. Aga tema ütleb

mulle tasakesi: „Palju teil vaja on? Ärge ainult nutke, Jumala pärast!“ Ja andis raha ja isegi passi ei vaadanud.

Igor: Mitte midagi ei usu!

Dina: Mis õigusega te niimoodi?! Andis küll mulle raha! Oma elu nimel vannun!

Sofja: Vaene tüdruk! Aina kannatused! Aina üksi!

Dina: Üksi. Aga nüüd ma leidsin ema. Ja sinu, vanaema.

Sofja: Kui siiras! Ja ilus! Miks sa mehele ei ole läinud?

Dina: Teate ka, kui palju kordi ma mehele olen läinud? Ainuüksi ametlikult viis korda. Terve pass on ära soditud.

Sofja: Ja kas lapsi on?

Dina: Mida pole, seda pole.

Sofja: Me peame kokku kolima. Meil on tarvis koos olla. Kui palju aega on raisku läinud!

Dina: Hea meelega koliks teiega kokku, aga pole, mille eest. Teil on selline elamine, aga minul kõigest mingi uberik kommunaalkorteris.

Sofja: Meil on ühetoaline, sinul on tuba. Võime kahetoalise saada. Aitab sul võõraste juures elamisest! Oleme koos! Tanja, ulata mulle laegas!

Tanja ulatab emale küllaltki suure laeka.

Sofja (*avab Dina ees laeka*): Vaata, lapselaps!

Dina (*vehib kätega*): See on ju puhta muuseum! Tretjakovi galerii! Täitsa! No mitte kehvem!

Igor (*vaatab*): Ära sa märgi! Kust teil see kõik?

Sofja (*demonstreerib*): Erineva suurusega pärlitest diadeem. Briljant sõrmus. See on malahhiidist. Granaat käevõru ja kaelakee. Safiir sõrmus. Kõik – puhtast kullast.

Dina: Varandus! Muuseumi röövisite või?

Sofja: Perekonna vääriskivid. Pärandatakse naisliini pidi.

Dina: Kas see kõik jäi teile teie emalt?

Sofja: Minu ema, sinu vanavanaema, oli teadlane. Ta sai isegi Stalini preemia. Aga vääriskivid pole muidugi tema omad. Stalini preemia eest midagi säärast ei osta!

Dina: Järelikult, need vääriskivid sattusid selle teadlase kätte tema emalt?

Sofja: Tema ema, minu vanaema, sinu vanavanavanaema, oli revolutsionäär. Kuulus liikumisse „Rahva tahe“.

Dina: Partei rahade eest ostis vääriskive kokku! Tubli, vanavanavanamamma! Ei mökutanud!

Sofja: Mida sa nüüd? Kuidas sai parteil selliseid vahendeid olla?

Dina: Kelle vääriskivid need siis on? Kes need omandas?

Sofja: Minu vanavanaema oli väga moekas naisterahvas. Jumaldas vääriskive ja ostis neid terve elu kokku.

Dina: Kes teie vanavanaema siis oli? Kindlasti mingi mõisapreili tsaari ajal?

Sofja: Midagi sinnapoole. Vanavanaema oli pärisori.

Dina: Pärisori?!... Tähendab, teie vanaema võitles teie vanavanaema vabaduse eest?

Sofja: Midagi sellist, jah. Vanavanaema oli pärisori ja tema tütar, minu vanaema, oli revolutsionäär.

Dina: Aga kas teie vanaema küsis oma ema käest – tahab ta säärast vabadust?

Sofja: Äärmiselt teadmishimuline ja terane laps oli.

Dina: Ja nüüd on need vääriskivid teie oma?

Sofja: Ei. Nüüd on need sinu omad. Võta ja hoia! Sa oled mulle selline rõõm, lapselaps, selline rõõm! Ja Tanjakesele oled sa rõõm, säärane rõõm! Jumal tänatud, et on, kellele vääriskivid anda! Tänu sulle ma suren õnnelikuna!

Dina: Seda et, vanaema, jäta! Ela!

Tanja: Ema, anna see laegas! Ma panen selle ära. Las seisab. Dina teab, et vääriskivid on tema omad. Tuleb meile, vaatab neid.

Sofja: Milleks asja keeruliseks ajada? Las võtab! Las kõik olla tema käes. Vähegi mis. Tuleb tahtmine neid kanda! Võta nüüd, Dinake! Sina oled minu kõige suurem aare.

Dina: Vanaema, kas sa kavatsed need mulle kinkida?

Sofja: Juba kinkisin. Kellele siis veel, kui mitte sulle?

Dina: Aga need on ju tsaari vääriskivid! See on ju meeletu raha, see on ju mitu-mitu autot!

Sofja: Ega me neid siis esimesele vastutulijale ei kingi. Ikka ainsale tütrele ja lapselapsele.

Dina: Oo-oo!!! (*Kork lendab pauguga pealt. Vahujuga teeb Igori pintsaku märjaks.*)

Tanja (*Viskub Sofjale kaela*): Memmeke, sa mu kullatükk! Aitäh!! (*Viskub Tanjale kaela.*) Emake!! Ainuke!! Aitäh sulle, et mind üles leidsid! (*Viskub Igorile kaela.*) Isake, kallike, aitäh!!

Igor: Ärge puutuge mind! Ei ole vaja mind tänada!

Dina: Ma vaatan need kalliskivid hoolikalt üle ja jään teid kõiki hea sõnaga meenutama.

Sofja: Milleks mind meenutada? Ma tahan olla sinuga koos, kuni elan! Sest mul on eelaimdus, et elada on jäänud kõigest kuu, kaks...

Dina: Enesestki mõista! Aga, praegu, pean minema. (*Surub värisevi käsi laegast kotti.*) Hommikul vaja vara tõusta, ja üldse, kõik see, noh, selline värk.

Sofja: Kas sa ei ööbigi meie juures, Dinake?

Dina: Kindla peale! Teine kord. Täna ma olen täitsa ogar. Aga äkki ööbingi?

Tanja: Vääriskivid on muidugi sinu omad. Aga oleks parem, kui jätaksid need meie juurde. Ohtlik on öösiti Moskva tänavatel jõlkuda, selline varandus kotis.

Dina: Te vaadake mind! Milline loll hakkaks mind röövima?! Vanaema! Ema! Isa! Head aega kõigile!

Sofja (*teeb Dinale ristimärgi*): Taevane isa, õnnista ja hoia minu silmatera!

Dina (*taganeb rutakalt ukse*): Aitäh kõigile! Suur tänu kõige eest! Seda päeva ei unusta ma kunagi!

Tanja (*järgneb talle*): Ära nõnda kiirusta! Ole trepil ettevaatlik! Naabripoiss õgib muudkui banaane, aga koored loobib trepile.

Dina: Banaanid mind ei hirmuta! Ma töötan banaanidega! Hüvasti!

Igor siseneb koridori.

Igor: Äkki nüüd te seletate mulle üht-teist!

Tanja (*surub talle palitu*): Kes te selline olete, et ma pean teile seletusi andma või ennast teie ees õigustama? Head ööd!

Igor: Te tõstate mu lihtsalt välja? Pärast kõike seda, mis siin juhtus?

Tanja: Ja mis siis juhtus? Väikene harrastajate näitemäng.

Igor: Oleks ma nelikümmend aastat tagasi teada saanud, et mul on tütar ja et temaga niimoodi käitutakse, ma oleksin tüdruku endale võtnud.

Tanja: Ja hõlma all oma ema juurde viinud?

Igor: Dinake kasvanuks minu perekonnas. Kõik oleksid teda armastanud, tema eest hoolitsenud. Ehk oleks emagi kauem elanud.

Telefon heliseb.

Tanja: See on teile.

Igor: Mind ei ole.

Tanja: Siis nii öelgegi!

Igor (*telefoni*): Jaa-ah? Ja miks sa minuga niimoodi räägid? Mu tüdargi on sinust kaks korda vanem. Ja lõpeta siia helistamine! Siin on mu ämm, tütar... Ei, ta ei ole mu naine. Jah, ämm on, tütar on, aga tema ei ole minu naine! Mida ma valetasin? Jah, siia sattusin juhuslikult. Eilne oli juhus. Aga tänane ei ole juhus! Jah, pikk lugu. Rohkem ära helista! (*Viskab toru hargile.*)
Möödunud muuta ei saa. Aga oleviku saab minevikuga kooskõlla viia. Väljaminekud sissetulekutega tasakaalustada. Deebet-kreedit barlanksi viia.

Tanja: Ja teha kokkuvõtted.

Igor: Meie vigade ja meie vastutustundetuse pärast on tüdruku elu lõhutud. Mina isiklikult olen valmis möödaniku vead hüvitama ja ennast ohvriks tooma.

Tanja: Mis mõttes – ohvriks tooma?

Igor: Sõna otseses mõttes.

Tanja: Ärge hirmutage mind!

Igor: Ma mõtlen, et midagi hirmsat ju meiega ei juhtu, kui me abiellume?

Tanja: Kas tasub riskida?

Igor: Ei saa ainult enda peale mõelda! Ja üldse – kunagi tuleb pere luua. Teile, teie emale, meie tütrele ja ka mulle – on lahus olla hulga hullem.

Tanja: Jäite uskuma?

Igor: Te hakkate, hakkate mulle meenuma! Ärge solvuge! Ikkagi nelikümmend aastat on möödas!

Tanja: Me kohtusime elus esimest korda teiega eile! Ma ei ole kunagi Vorkutas käinud! Ma ei ole sünnitanud! Dina – ta on juurikaosakonna müüja nurgapealses poes. Ma ei tea isegi ta telefoninumbrit. Ma ei tea tema perekonnanimegi.

Igor: Kas te peate mind idioodiks või? Perekonnanimegi ei tea, aga pere vääriskivid andsite ära?! Või need olid ka võltsingud? Teie juures on kõik võlts?

Tanja: Vääriskivid on ehtsad ja elu on ehtne! Ainult tütar ei ole päris. Mu ema on suremas. Ma olen kõigeiks valmis, peaasi et ta sureks õnnelikuna!

Igor (*karjub*): On Dina minu tütar või ei?!

Tanja: Ärge karjuge siin!

Igor (*sosinal*): On või ei?

Tanja: Muidugi ei ole!

Igor: Aga kes ta mulle on?

Tanja: Eikeegi. Ta on teile eikeegi. Ja minu ema on teile eikeegi. Ja mina olen eikeegi.

Igor: Te olete koletis! Julm külm naine! Ma kustutan teid oma mälust.

Tanja: Ma ei suru oma seltskonda teile peale ega pea teid kinni.

Igor: Ei pea kinni? Kas te üldse olete võimeline mõistma, mida ma nende kahe õhtu jooksul läbi elasin! Teie meelest võin ma lahkuda sellest majast ja kõik peast välja heita?

Tanja: No kuulge, ma ei saa teid siia elama võtta.

Igor annab talle kõrvakiilu ja lahkub. Telefon heliseb.

Tanja (*torusse*): Kuulen! (*Kuulab.*) Nüüd kuulake teie! Ma olen kuuekümne aastane, kõigi siit järelduvate üksikasjadega. Lisaks kõigele – ma olen vanatüdruk. Mulle meeldib lolli nalja teha. Igor ei tule siia enam kunagi tagasi. Siin ei ole mingit ämma, veel vähem mingit tütart! Siin pole enam isegi perekonna vääriskive! Ma ei ole tema naine! Ei, ei ole naine! Ei ole! Jah, tegi ettepaneku. Ütlesin ära. Jah, ütlesin ära! Ära ütlesin! Sellepärast, et ei armasta! Teie ka ei armasta? Tuleb välja, et teda ei armasta keegi? Kahju! Ta on armastust väärt. Mis ikka, toredasti vestlesime teiega. Helistage, kindlasti helistage! Mulle helistatksegi harva. (*Asetab toru hargile.*) Andis kõrvakiilu! (*Silitab oma põske, õnnelikult kõrvakiilu meenutades.*) Ta peab mind naiseks. Ma olen õnnetu nagu naine, nagu tütar, nagu lihtsalt loll. Issake, kui mõnus on olla õnnetu! Kui ammu ma pole olnud õnnetu! (*Keerutab ennast koridoris lõpmata õnneliku häälega.*) Issake, kui õnnetu! Kui lootusetult õnnetu!

Sofja (*toast*): Tanja! Kus sa oled? Kuhu sa kadusid? Ma olen nii õnnelik! Nii õnnelik!

Teise vaatuse lõpp.

KOLMAS VAATUS

On möödunud nädal. Laud on pidulikult kaetud kahele. Laual on roosid. Raadio on sisse lülitatud ja sealt kõlab aastavahetuse muusikat. Sofja on üles löödud ja istub laua ääres. Tanja, peaaegu üldse mitte üles löödud, ehib kuuske.

Sofja: Kas Igor helists täna?

Tanja: Veel mitte.

Sofja: Aga kas eile helistas?

Tanja: Ema, sa küsid juba mitmendat korda. Ja ma olen sulle mitu korda vastanud. Igor helistab iga päev.

Sofja: Ja mida ta räägib?

Tanja: Et armastab.

Sofja: Keda?

Tanja: Meid.

Sofja: Aga täpsemalt?

Tanja: Muretseb.

Sofja: Mille pärast?

Tanja: Sinu enesetunde pärast. Sinu tervise pärast.

Sofja: Kas te räägite temaga kogu aeg ainult minust?

Tanja: Mitte kogu aeg.

Sofja: Aga sind ta armastab?

Tanja: Muidugi.

Sofja: Ja sina teda?

Tanja: Loomulikult.

Sofja: Ei meeldi mulle see kõik.

Tanja: Minu arust on kõik hästi.

Sofja: Ja kuhu Dina on kadunud?

Tanja: Ma ju rääkisin sulle. Haige on.

Sofja: Mis tal viga on?

Tanja: Ma ju rääkisin sulle. Külmetas kergelt.

Sofja: Ma ei ole sellega rahul. Et sa nii kergelt sellesse suhtud. See on sellest, et sa ei kasvatanud teda. Algul tundub iga haigus süütuna. Aga lõppeda võib millega iganes. Laps nõuab lakkamatut tähelepanu.

Tanja: Dina ei ole ammu enam laps.

Sofja: Minule jääb ta alati lapseks.

Tanja: Ei ole põhjust erutada. Kerge külmetus.

Sofja: Sellisel juhul – mis sinuga toimub? Seda sa võid mulle seletada?

Tanja: Minuga on kõik korras. Kas sulle kuusk meeldib? (*Kustutab laetuled, süütab elektriküünlad.*) Minu arust väga kena. Meeldib, ema?

Sofja: Mulle ei meeldi üldse miski! Tanja, arvad, et ma ei saa aru, mis toimub? Ma tean, mispärast sa oled tujust ära. Ma tean kõik, Tanja. Sa ei ole minuga siiras. Ja see solvab mind! Miks sa mulle valetad? Olen ma selle tõesti ära teeninud?

Tanja: Sa said kõigest aru, ema?

Sofja: Pimegi näeb. Dina ei võta meiega uut aastat vastu! Ja mis siis? Ärge olgem isekad! Ära korda minu vigu, Tanja! Dinal on oma, noorte seltskond. Soovime talle toredat lõbutsemist. Ja et tema ellu tuleks midagi õnnerikast! Küll kõik laabub. Temast saab sulle hea tütar, Tanjake, kui ta sind paremini tundma õpib. Küll näed!

Tanja (*embab Sofjat*): Ma armastan sind, ema!

Sofja: Sellisel juhul, lahku otsekohe minu juurest! Kuuled? Otsekohe – mine ära! Ja ära sa julge minuga vaielda!

Tanja: Ära minna? Minul? Kuhu? Miks?

Sofja: Igori juurde! Uus aasta tuleb sul koos temaga vastu võtta.

Tanja: Ma ei taha!

Sofja: Ära valeta! Väga tahad! Ainult muretsed, et pead mind üksi jätma. Aga mina nõuan! Mul on selleks õigus!

Tanja: Ema, see ei ole võimalik!

Sofja: Tanjake, tütreke, kõigest hingest palun sind! Mine ära!!! Ma saan suurepäraselt üksi hakkama. Ma tahan nii väga, et sa võtaksid uue aasta vastu koos Igoriga.

Tanja: Ema, ma pole sind kunagi üksi jätnud!

Sofja: Tahad mind peost ilma jätta? Et ma kogu öö sinu pärast kannataksin ja oleksin tujust ära? Ja mõtleksin: äkki, sel ajal kui me siin istume, kohtab Igor mõnd naist? Aastavahetus on üllatusi täis. Ma ei elaks seda üle, Tanjake! Kui ta meid maha jätab... Sõida tema juurde! Ainult ilma sinuta tuleb mul tõesti õnnelik pidu! Kujutan ette, kuidas te istute külge külje kõrval, tantsite, naerate, vaikite... Mul on õnneks vaja vaid üht – et sa ära lähleksid.

Tanja: Pime on juba. Kuidas ma kohale saan?

Sofja: Täitsa elust maha jäänud siin ema seelikusaba küljes. Telli takso!

Tanja: Mis takso vana aasta õhtul? Varem oleks pidanud.

Sofja: Tühiasi! Kell on alles üheksa! Sa jõuad ka ühistranspordiga!

Tanja: Pime on väljas, märg, niiske.

Sofja: Tänavatel tõttab rahvas, peoelses tuhinas. Inimesed on rõõmsad ja heasüdamlikud. Lörts? See on jalge all! Aga ülalt langeb valget, pehmet lund! Usu mind – niipea kui õue jõuad, paraneb su tuju märgatavalt.

Tanja: Mul on kerged värinad. Ilmselt hakkab haigeks jääma.

Sofja: Pane end soojalt riidesse.

Tanja: Ema, ma ei taha kuhugi minna!

Sofja: Siis tee seda minu pärast, Tanja!

Tanja: Kuidas sa oled siin, üksi?

Sofja: Üksi? (*Naerab.*) Lollus! Minuga on kõik mu kallid!

Tanja: Hästi. Sinu tahtmine sündigu.

Sofja: Tanjake, kiirusta!

Tanja lahkub esikusse, paneb mantli selga ja naaseb tuppa.

Tanja: Ma olen valmis.

Sofja: Aga kink? Kink Igorile? See on ju uus aasta!

Tanja: Muidugi, muidugi, ostan midagi tee pealt.

Sofja: Kuidas nii – midagi? Igorile – midagi?

Tanja: Ära muretse, ema! Küll ma midagi välja mõtlen.

Sofja: Mina juba mõtlesin! (*Saladuslikult.*) Ma panin tähele. Kui Igor esimest korda meie juurest lahkus, tormas ta nagu hullumeelne tagasi Dickensi portree ette ja puuris seda üksisilmi, põleval pilgul. See ei ole niisama! Kindlast jumaldab Igor, nii nagu meiegi sinuga, Dickensit! Kingi õige talle meie Dickensi kogutud teosed!

Tanja: Aga kuidas siis meie sinuga ilma Dickensita saame?

Sofja: Kuhu su Dickens ikka kaob? Abiellute Igoriga ja Dickens naaseb oma riulisse.

Tanja: Ma ei hakka neid telliseid praegu tassima.

Sofja: Pole nad nii rasked midagi. Palun sind, Tanjake, ära venita! Sellest tuleb suurepärase kink, mis annab Igorile nii mõnegi vihje.

Tanja laob teoseid kotti.

Sofja: Tule siia! Las ma suudlen sind! (*Tanja tuleb lähemale.*) Miks nii morn ilme? Naerata! Noh! Vaat nii! Teine asi! Ma olen nii rõõmus, et sel uusaastaööl lahkud sa minu juurest! (*Suudleb teda.*)

Tanja: Ma soovin sulle samuti tervist, õnne, pikka iga.

Sofja: Pikalt ma välja ei venita. Aastake ehk on jõukohane.

Tanja: Ma jään sinuga, ema.

Sofja: Sellist asja ma ei luba! Tervita Igorit!

Tanja lahkub korterist. Trepikojas, eemale hoides ustest ja saades osa rõõmsast kakofooniast, kõlab meeleolukas muusika. Tanja langetab koti oma välisukse juurde, istub sellele, toetub seinale ja puhkab. Nende korteris heliseb telefon. Tanja tõuseb, kuulatab, närveerib, aga korterisse naasta ei julge. Ka Sofja kuulatab korteris telefoni helinat.

Sofja (*omaette*): Igor helistab. Või Dinake... Aga Tanjat ei ole. (*Ohkab, ahhetab, tõuseb pingutades jalule ja läheb kogu tee seinale toetudes telefoni juurde, ise pobisedes.*) Kohe, Igorike, kohe... Kohe Dinake, mu lapselapsuke, mu silmaterake! (*Jõuab just telefonini, kui see äkki vaikib.*) Noh, veel üks kord! Üks kord veel! Ma jõudsin pärrale! Valige uuesti! See pole ju raske! Ei kõlba ma enam kuhugi! (*Laskub toolile telefoni kõrval.*)

Tanja kuuleb samuti, et telefon on vaikinud. Ta istub tagasi kotile, võttes sealt raamatu.

Tanja: Lehekülg sada kuuskümmend kaks. (*Avab raamatu ja püüab lugeda*): „Seal oli Newman, nii allasurutud ja samal ajal nii ülevoolav. Ja seal olid kaksikutest Vennad, nii rahulolevad ja sääraseid pilke vahetavad, et vana teener seisis kui paigale naelutatud oma isanda tooli taga ja tundis, kuidas ta silmad uduseks muutusid, kui ta pilk mööda lauas istujaid uitas.“ (*Nutab kibedasti.*)

Kuni ta loeb, niisutades lehekülgi oma pisaratega, kostab algul eemalt, aga seejärel üha lähemalt ja kõrgemalt, kummalist rütmitut kopsimist. Lõpuks ilmub korrusele karkudel näärivana, kott seljas. Kotist turritab välja kuusk.

Tanja (*hüppab püsti*): Ärge tulge lähemale! Ma hakkan karjuma!

Näärivana (*Dina häälega*): Head uut aastat! (*Viskab Tanja konfettidega üle.*) Visati kodunt välja, või mis? Minu pärast või? Ärge kartke! Ei tunne ära, mis? See olen ju mina, Dina! Teie tütar! Tuleb meelde? Mind kohe tõmbas teie poole. Uus aasta! Mõtlesin – äkki ajate ära. Aga vaatan – teid ennast on ära aetud. Asjadega.

Tanja: Dina?! Sina?!

Dina: Mis, te tõesti mõtlesite, et – näärivana?

Tanja: Dina!! Kuidas su tervis on? Küll ma olen rõõmus! Kui teravmeelselt te olete kõik välja mõelnud! Kui naljaks – karkudega! Head uut aastat! Uut ja paremat! (*Sakutab Dinat.*) Tõeline näärivana! Mul käis näärivana külas pool sajandit tagasi! Ehtne! (*Keerutab ja sakutab Dinat.*) Ehtne!

Dina: Tasem, tasem! Kargud on ka ehtsad!

Tanja: Mul on ka kargud! (*Liigub justkui vigastatud jalgadel.*) Oleme kaks santi!
(*Naerab ja raputab Dinat.*)

Dina: Ettevaatust! Oi, ei ole tarvis! Oi, laske lahti! Ma kukun! Aga ma ei tohi!
Kargud on ehtsad! Vannun, oma tervise nimel! (*Langeb Tanjale kaela.*)

Tanja (*hoiab Dinat, segaduses*): Kargud on ehtsad? Mis teiega juhtus, Dina?

Dina: Jumal karistas.

Tanja: Konkreetsemalt?

Dina: Ma räägin ju – Jumal karistas.

Tanja: Tähendab – ilmus isiklikult kohale ja karistas!

Dina: Mitte isiklikult. Saatis selle poisikese, kes banaane sööb ja koori loobib.
Taevasa karistas teie pärast. Andke mulle andeks, Tanja!

Tanja: Ma ei mõista, Dina.

Dina: Ma võtsin tookord teie kalliskivid ja läksin ogaraks. Mõtlesin, näe, kogu elu on kindlustatud! Rohkem nende juurde – see tähendab, teie juurde – ei tõsta jalgagi! Äkki mõtlevad ringi! Ja trepist alla, nagu tuli takus! Et ei hõikaks tagasi, et ei võtaks tagasi! Nii kui alla jõudsin, käisin mauhti pikali. Libastusin. Luumurd, mõlemal jalal. Vanasti võeti varguse eest käsi maha, aga nüüd paistab, et Jumaluke karistab jalgadega. Teie kalliskivid ma tõin tagasi. Varem ei saanud. Lebasin, jalad taeva poole. Tanja, andke mulle andeks! Minu vanemad, tõsi küll, sülitasid mu peale alati. Isegi õuna ei ostnud mulle. Aga teie, kohe – põmm – perekonna kalliskivid, Dinakesele! Igaüks läheks peast segi! Ma paluks, et te neid kalliskive päev või paar, enda juures hoiaksite. Ennast ma ravin ja putitan ja küll ma saan ka töö juures jalgadele. Meil, juurikaletis, sõidaks kõigil katus pealt. Ülemusel läheks silmad kadedusest pahupidi!

Tanja: Milline rõõm, et sa tulid! Küll sa oled tubli! (*Kallistab ja suudleb teda.*)
Lähme tupp! Teeme vanaemale rõõmu! Issake!! Mis vanaema?! Mida ma siin ajan? Ei muud, kui olen lolliks läinud! Ma olen kuuskümmend aastat vana ja mida ma siin välja mõtlen?

Dina: Kuuskümmend? Ka kõige õelam vaenlane ei annaks teile üle viiekümne... seitsme. Meie juhataja on viiskümmend viis. Ehkki ta valetab, et ta on viiskümmend kaks! Ja tal on kolm armukest! Ei usu? Vannun oma tervise nimel! Kolm! Ma ei haletse teid. Ma tunnen neid kõiki isiklikult. Meie laadija Griška – üks! Nii kui ennast täis tõmbab, kohe lobiseb, et on juhataja armuke. Pärast teda sõidab kohale number kaks. Pensionär, autoga,

invaliidikäraga. Ja kolm. Revident! Aga tema tegutseb siis, kui on kontroll. Ja välimuselt ei saa ta teile ligilähedalegi. Kuuskümmend aastat! Te peaksite praegu ainult endale elama! Elama ja ringi tõmbama! Viimane aeg!

Tanja (*naerab*): Oi, küll teiega on lõbus, Dinake! Küll te olete mul hea!

Dina: Mina?! Hea? Teie olete hea! Seda et – minul vedas teiega! Mul oleks vaja teiega elu üle aru pidada. Oi, kuidas on vaja! Kohe – tungivalt on vaja!

Tanja: Arutame. Öö on noor. No mis? Läheme koos üles tunnistama? Mul käib pea neist valedest nii ringi.

Dina: Üles tunnistama? Mida te nüüd? Uus aasta ööl tahate oma emakese teise ilma saata? Kas teie jaoks on tõde elust tähtsam? Teie memmeke on ju puhta titt! Ja raha, mis te mulle möla ajamise eest maksite, ma tagastada ei saa. Ära raiskasid!

Tanja: Raha pärast ärge muretsege. See pole tähtis.

Dina: Te olete pühad inimesed! Raha pole tähtis! Perekonna vääriskivid – säh sulle, Dinake, võta vaid endale!

Tanja: Tema ju arvab, et olete ta lapselaps.

Dina: Minu esivanemad teadsid täpselt, et olen nende tütar. Ja mida ma neilt sain? Pead ei paitatud elu jooksul kordagi. (*Purskab nutma.*) Ärge võtke mult vanaema, Tanja! Ta on mul ainuke! Mul pole rohkem lähedasi! Ainult tema!!!

Tanja: Säärasel juhul läheme sina peale üle! Ära sega vahele! Sina peale. Ja ema peale. Jõudis pärale?

Dina: Vabalt. Kogu hingest.

Tanja: Kogugem jõudu! Koju?

Dina: Edasi! Rünnakule!!

Teevad ukse lahti ja astuvad enesekindlalt tuppa, märkamata Sofjat, kes istub koridoris.

Tanja (*pidulikult ja bravuurselt*): Emake! Vaata milline rõõm meile saabus! (*Jookseb õhust tühjaks.*) Ema! Kus ta on?

Dina: Äkki läks hädale?

Tanja: Ema ei ole kümme aastat kõndinud.

Dina: Ära rööviti! Praegu on selline aeg – kõike varastatakse!

Tanja: Ma ei lahkunud välisukse juurest.

Dina: Elavana võeti taevasse! Pärast seda, kui ta mu kalliskividega üle kallas, ei kahtle ma enam milleski.

Tanja (*meeleheitlikult*): Ema!!!

Sofja (*karjub*): Tanja! Kus sa oled?! Mis juhtus? Kellega sa oled?

Tanja (*viskub ema juurde*): Emake! Kuidas sa siia sattusid? On sinuga kõik korras?

Sofja (*osutab Dinale, kes on Tanja järel esikusse komberdanud*): Kes see on?

Dina: Mina – näärivana metsa seest! Hõbedane habe ees! Nagu ikka, rõõmurikas! Pisipõnni perele, aastat uut me soovime!

Tanja: Ära kohku, ema! See on meie Dinake! Tahtis meid üllatada!

Sofja: Tütretütreste!

Dina: Olen lõbus näärimees, kingid kõik on koti sees!

Sofja: Tarkpea! Kui teravmeelselt välja mõeldud! Karkudel näärivana. Nii naljakas. Pole varem midagi säärast näinud. Mida see kõik tähendab?

Dina: See tähendab mõlema jala luumurdu.

Sofja (*Tanjale*): Ja sina veel vaidlesid minuga! Kerge külmetus! Ei ole ohtlik, pole ohtlik! Kas sa näed nüüd, millised tüsistused?!

Tanja: Ema, sa peaksid tупpa minema.

Sofja: Ja lähengi! Ja saan suurepäraselt ise mindud.

Tanja: Toetu minule!

Sofja: Saan ka ilma toetamata. Aga sa, Tanja, julgesta mind. Ja sina, Dinake, hoi a eemale, et ma sind, Jumala pärast, jalust ei niidaks.

Dina läheb tупpa, seab üles kaasa toodud kuuse ja asetab selle alla kirevatesse paberitesse pakitud kingid. Samal ajal liigub Sofja aeglaselt, seinale toetudes, tупpa.

Tanja: Ettevaatust, emake!

Sofja: Mis sa nüüd! Mitte mingil juhul ei kuku ma nüüd, kui just-just algas rahulik, õnnelik elu!

Tanja: Emake, toeta nüüd korralikult minule.

Sofja: Pole vaja. Hakkan harjuma. Ei ole aega enam toolis lösutada. Sellise pere juures! Kui palju tegemist tuleb!

Dina (*võtab neid toas vastu*): Rõõmu ja valgust kõigile! Minu kinkidest!

Tanja: Istu, istu, emake.

Sofja: Istun korra. Ja lähen kohe. Kuskile. Uus aasta ikkagi!

Dina: Sulle, vanaema, on fotoaparaat!

Sofja: Fotoaparaat? Mulle?

Dina: Hakkame üksteist pildistama! Teeme perekonna albumi.

Sofja: Ma nooruse tegin küll pilte, aga praeguseks olen unustanud.

Dina: Ma õpetan! Küll tuleb meelde! Ja sulle, emake, vaat mis! (*Ulatab Tanjale lahtise, küütleava kleidi.*) Pane selga, palun! Ja neid, perekondlike kulinaid, riputa enda külge kohe rohkem. Kogu raha, mis sa andsid, lõin kleidi peale laiaks.

Tanja: Aitäh, Dinake! Kardan, et olen sellise kleidi jaoks liiga vana.

Sofja: Vana. Anna lapsele, las kannab!

Dina: Pane selga, emake! Sa muutud selles kleidis kohe nooremaks.

Sofja: Ära vaidle, Tanja, pane selga! Niikuinii ei näe sind selles kleidis keegi.

Tanja: Ma panen. (*Võtab kleidi ja lahkub.*)

Dina: Ja meie ehime teise kuuse ära! Mida suurem pidu, seda parem. Hea on kolmekesi koos istuda. (*Lõpetab kuuse ehtimise.*)

Sofja (*vaatab fotoaparaati*): Jah, mida kõike minu nooruses ette ei tulnud! Ahvatlusi oli palju! Sinu vanaisa pildistasin.

Dina (*segaduses*): Millist vanaisa?

Sofja: Sinu vanaisa! Keda siis veel? Meil on palju tema fotosid. Ei elanud tänaseni, vaeseke! Ei näinud sind! Ja siin on tehnika juures vähe muutunud. Üldse, maailm muutub aeglaselt. Samad tunded, samad rõõmud, mis olid

sada- kakssada aastat tagasi. Vaat nii ma arvan, olles ära elanud oma elu.
(*Klõpsab Dinat pildistades ja ehmatab välgu peale.*) Oi!

Dina: Ära kohku, vanaema! See on välk. Miks sa mind habemega pildistasid?

Ilmub Tanja uues kleidis, ilusates, kõrgekontsalistes kingades ja kalliskivides.

Dina: Jummaluke! Sa vaata teda! Tsaaritar-Luigekael! Mee-mäe perenaine!
Malahhiidist laekakene!

Sofja: Kas Igor tuleb täna?

Tanja: Helistab.

Dina: Vaat sellisena, ema, tule meile juurikaletti! Ma mainin juhatajale nii moka
otsast, hooletult: „See on mu ema! Põikas porgandite pärast läbi. Teeb
minu koju jõudmise ajaks borši.“

Tanja (*tõsiselt*): Kindlasti astun läbi. Tänan.

Sofja (*asub pildistama*): Tanja, astu natuke vasakule, kuuskede vahele! Et
mõlemad kuused mahuksid pildile. Saadame sugulastele! Dina, mine ema
juurde! Tanjat on üksi igav pildistada.

Dina: Ma võtan ainult habeme maha.

Sofja: Me vajame fotosid nii habeme, kui ilma habemeta. Naerata, Tanja, naerata!
Muidu su silmad ainult jõllitavad. Nagu sünniks sinuga midagi ebatavalist.
Issand halasta! (*Pildistab, välgutab.*) Valmis! Ja nüüd, Tanja, lahku, ruttu-
ruttu! Muidu on uus aasta käes!

Dina: Vanaema, miks sa ema ära ajad? Kuhu?

Sofja: Sinu isa juurde! Igori juurde! Meie sinuga, Dinake, hakkame kahekesi
lõbutsema! Küll meil läheb kõik hästi!

Tanja: Ma ei jõua enam kuhugi! Kohe-kohe algab uus aasta!

Sofja: Seda enam, ära venita! Padavai siit minema! Jooksuga! Jooksuga!

Dina: Meeste järele joosta – see on küll viimane asi, vanaema! Sa jooksed nende
järele – ja nemad sinu eest! Parem on nende eest ära joosta. Siis jooksevad
nemad sinu järele! Neil on refleks selline. Ega nemad selles süüdi ei ole.
Võimalik, et nad on isegi selle pärast õnnetud.

Sofja: Ära sega vahele, kui vanemad inimesed räägivad! Mine, Tanja, tema juurde, mine! Meie pärast ära muretse.

Tanja: Hästi, ema!

Sofja: Dickensit ära unusta!

Tanja haarab koti ja läheb esikusse. Telefon heliseb.

Tanja (*haarab toru, rõõmsalt, lootusrikkalt*): Jaa! Mina!! (*Pettunult.*) Terekest, Siilike! Aitäh! Head uut aastat teilegi! Head uut ja õnnerikast! Tervitusi edasi anda? Kas Igor ei olegi teie pool? Ei, ei saa tervitusi edasi anda. Ei, siin teda loomulikult ei ole. Ei, ei tule ta siia. Olen kindel! Nii et kui ta teie juurde saabub, andke edasi minu parimad soovid. Ei, minu juurde ei tule ta kindlasti! Jah, olen kindel! Nägemist!

Sofja: Tanja! Sa pole veel lahkunud?!

Tanja (*pöördub tuppa tagasi*): Ei veel, emake! (*Lootusrikkalt.*) No mis? Meeldiks sulle koos minuga uut aastat vastu võtta?

Sofja: Mitte mingil juhul! Ma muretsen, et sa pole siiani lahkunud. Lahku siit kiiresti!

Dina: Vanaema, see oleks viga! Saatuslik viga!

Sofja: Ära sega vahele!

Dina: Ma ei saa olla oma ema saatuse suhtes ükskõikne.

Tanja: Ärge riielge! Parem lõbutsegem! (*Suudleb ema.*) Tervist sulle, ema! Ja õnne! Ja pikki-pikki eluaastaid!

Sofja: Mis pikki? Aasta, kaks, ongi jäänud, ei rohkem.

Tanja (*suudleb Dinat*): Aitäh, et tulid! Õnne sulle!

Dina (*saadab Tanja välisukseni*): Ära kaugele mine! Püsi siin!

Sofja: Kingitus! Ära kingitust unusta!

Tanja väljub trepikotta ja istub oma koti otsa.

Dina: No mis, vanaema? Vaja vana aasta ära saata!

Sofja: Hakkame pidutsema! Joon kohe purju ennast täna! Nii et mõõda mulle viinakest – tilgakest, kakskümmend! Morsi sisse!

Dina valmistab joogid endale ja Sofjale.

Sofja (rahutult): Ega sa endale liiga palju valanud, tütreke?

Dina: Ärge teie muretsege – jooki jätkub! Ma võtsin isegi kaasa, nagu kord ja kohus!

Sofja: Kas sa jood palju?

Dina: Üldiselt – ise nii väga ei joo. Aga täna – peab jooma! Vana aasta mälestuseks! Olgu ta neetud! Kadugu ta igavikku! Hurraa!! Elagu!

Joob.

Dina: Ja nüüd viin viina silma alt ära. Et te ei muretseks! (*Läheb viina ja klaasiga trepikotta.*) Kuidas sinuga on, ema?

Tanja: Tänan. Pole hullu. Kuidagi üksildane. Aga mõtteis olen teiega.

Dina: Saadame vana aasta ära! Hoia! (*Ulatab klaasi.*)

Tanja: Oi, mis me oleme nüüd nagu alkohoolikud? Hakkame trepikojas viina jooma!

Dina: Aga juua on vaja! Parem juua trepikojas, kui üldse mitte juua. See on ju kõigile arusaadav!

Tanja: Ilma sakuskata?

Dina: Ei saa kõike korraga! Tähtis on – juua! Aga sakuskat toon välja järk järgult. Vana aasta terviseks! Olgu ta neetud! On vaja rääkida... ema! Hurraa! Ära joo väikeste lonksudega! Jääd ruttu purju, aga juua on vaja terve öö. Muidu tuigud siin trepikojas oma briljantidega ringi. Kuule, teeme veel ühe. Ei tea, millal uuesti õnnestub välja hüpata.

Tanja: Oi, mulle sai palju seda alkoholi, Dina.

Dina: Sina pead jooma. Külmetad muidu. Sule silmad, et sa seda ei näeks, pigista nina kinni ja joo!

Tanja suleb silmad, ebakindlalt, aeglaselt, joob.

Dina: Ja ise olen ma – rase. Meest ei ole olnud, ei ole praegu ja ei ole ka tulevikus näha. Ja ma olen neljakümnene! Kuidas olla? Kuule sina – ei tee silmi lahti ja ei katkesta mind – joo, joo!

Tuleb Igor Näärivanakostüümis ja kuusk õlal.

Tanja (*joob ja avab silmad*): Ma ei ole veel nii palju joonud, et näärivanasid topelt näha!

Dina: Kolleeg astus läbi. Meie valame endile veel ühe tilgakese välja, (*Igorile*) aga sina kalla endale kaelast.

Tanja: Ma olen nii alla käinud. Joon. Kolmekesi. Trepikojas. (*Dinalt Igori kohta*) Kas sa vähemalt tead, kes see on?

Dina: See või? Muidugi tean!

Tanja: Kes ta on?

Dina: Näärivana!

Tanja: Selge! Head vana aasta lõppu!

Löövad kokku ja joovad.

Dina (*Igorile*): Lubage teie kuusekesest näpistada? (*Tanjale*) Nuusuta kuuske, ema! Muidu jääd purju!

Toas.

Sofja (*tõuseb tugitoolist ja liigub välisukse suunas*): Dina! Dina!!! Kuhu ta kadus?!

Dina: Kutsutakse! Ärge jääge igatsema! Varsti hüppan teie juurde tagasi. Šampusega! (*Haarab Sofjast ja juhib ta tuppa tagasi.*) Mida sina, vanaema, täna sedasi ringi sebid? Kümme aastat istusid rahulikult paigal, aga nüüd tormad ringi nagu tuli takus.

Sofja: Kuhu sa kadusid? Ma hakkasin muretsema.

Dina: Jäin vetsu pisut kauemaks.

Sofja: Tualettruum on teisel pool.

Dina: Ma ju tegin õue! Oma külakohas olen ma sellega nii harjunud. Kakskümmend viis aastat elan linnas, aga ikka ei saa sellest kombest lahti! Häda kohe!

Trepikojas.

Igor: Otsustasite siin uut aastat vastu võtta?

Tanja: Jah. Ja mis siis? Miks see teid üllatab?

Igor: Ei, ei, ei ole midagi. Mulle isegi meeldib siin. Tohin ma koos teiega siin uut aastat vastu võtta?

Tanja: Aga milleks mulle kaks näärivana? Minul on kaks, aga äkki kuskil, kellelegi, ei jätku.

Igor: Sain aru. Juba lähen. Nali ei õnnestunud. (*Võtab mütsi koos habeme, vuntside ja kulmudega peast ning jääb ainult punase ninaga Tanja ette seisma.*)

Tanja: Mis striptiisi te mulle siin korraldate? Oli Näärivana, nüüd on kloun.

Igor: Ma tulin teie käest vabandust paluma. Ärge muretsege, ma kohe lahkun. (*Võtab nina eest.*)

Tanja: Ärge kõike ka ära võtke! Oli kloun – nüüd on Igor!

Igor: Ma olen teie ees süüdi.

Tanja (*naerab*): Te mõtlete kõrvakiilu? Ärge vabandage! (*Kõkutab.*) Enne teid ei ole mulle keegi vastu kõrvu andnud! Teie kõrvakiil – see on minu parim

mälestus! Mis te mind jõllitate? Olen ma – purjus – teie meelest? Ja mis siis? Praegu on uus aasta! Ikkagi mõistate hukka, jah?

Igor: Ma olen vaimustuses! Te olete vapustavalt ilus! Ma mõtlesin, et midagi säärast ei juhtu minu elus enam kunagi!

Tanja: Jah? Aga Siilike saadab teile tervisi! See teie Hiireke, muuseas, ootab teid.

Igor: Te vihjate, et mul oleks aeg lahkuda?

Tanja: Ei mõelnud ma midagi sellist vihjata! Lihtsalt, paluti tervitused edasi öelda. Ja ma ütlesin.

Igor: Aga mul on teile kingitus.

Tanja: Ja minul teile ka! (*Tonksab jalaga kotti.*) Näete. Siin sees. Ma olen nii purjus! Kui ma kummardun kingituse järele, siis kukun ümber. Võtke ise!

Igor: Hiljem. Aga praegu, palun, ulatage mulle oma käsi! Parem.

Tanja: Mitte mingil juhul ei ulata! (*Ulatab käe.*) Oi! (*Tõmbab käe tagasi.*) See oli vasak. Kohe selgitame välja, kus on parem. Ongi parem käsi. Aga te kontrollige, on see ikka parem käsi. Ma võin eksida. Kus süda on? Siin on süda. Ja nii selgus ka, kus on parem käsi. Aga milleks teile see? Oi! Sõrmus!

Igor: Ma olen väga närvis – äkki teile ei lähe see sõrmus või ei meeldi.

Tanja: Miks ei lähe? Läks! Ja meeldib!

Igor kummardub teda suudlema.

Tanja: Oi, mis teiega on?

Igor (naerab): Minuga on kõik hästi!

On kuulda, kuidas kellad löövad.

Igor: Head uut aasta! Ja palju õnne!

Tanja: Te ärge keerutage kogu aeg!

Igor peaaegu suudleb juba Tanjat, kui äkki ilmub Dina, šampuse ja pokaalidega.

Dina: Head uut aastat! Ja palju õnne! Uut õnne! Ei hakka segama! Võtame kolme peale šampust ja ma lähen jälle vanaema juurde! Oi! Aga see on ju issi! Isa, head uut aastat! Ja palju õnne! Aga mis me seisame siin? Uus aasta – see on ju pere pidu! Seda on ette nähtud vastu võtta kodus, mitte trepikodades!

Tanja: Tõsijutt, mis te seisate siin?

Igor: Seisime ja nüüd läheme edasi!

Tanja: No ja nüüd, tupp!

Igor: Kas te kutsute?

Tanja: Võtke kott! Selles on teie kink!

Igor: Raske on! Kas võib piiluda?

Tanja: Muidugi!

Dina (*vaatab kotti*): Mis inimesed need küll on! Kõik nad on valmis ära andma! Kõik nad on valmis kodunt välja kandma!

Igor (*vaatab*): Oh, issand! Nüüd ka Dickens!

Tanja: Minu ja ema poolt... ja Dinakese poolt ka.

Korteris.

Sofja (*püüab uuesti ennast püsti ajada*): Dina! Dina! Kuhu sa kaod kogu aeg? Tualettruum on vasakul!

Dina (*jookseb tupp*): Kogu aeg kiirustan sinu juurde, vanaema! (*Embab Sofjat ja paneb ta tugitooli istuma.*) Ära hüppa muudkui püsti, vanaema! Hoia ennast, meie pärast!

Igor paneb taas selga oma näärivanakostüümi ja astub Sofja palge ette. Näärivanana, kuuse ja kotiga.

Sofja: Kolm kuuske ja kaks näärivana! (*Plaksutab.*) Küll sugulased alles imestavad!

Igor paneb kuuse paika. Dina hakkab rutakalt kuuske ehtima, sealhulgas ka perekonna väärisesemetega. Igor asetab Dickensi teoseid riulisse.

Sofja: Tanja, mida ma sulle Dickensi kohta rääkisin? (*Plaksutab vahetpidamata.*) Aga muide, Tanja, mida sina siin teed? Mis sa ära kaotasid? Kus sa olema pead? Kellega?

Igor vabaneb lõplikult parukast, habemest, vuntsidest, kulmudest, ninast ja mütsist. Ja embab Tanjat.

Igor: Head uut aastat, Sofja Ivanovna! Ja palju õnne!

Sofja: Kaadris on kolm kuuske, pruut ja peigmees! (*Plaksutab vahetpidamata.*)

Dina, viskab kostüümi seljast ja seisab Igori ja Tanja juurde.

Sofja: Kaadris on – perekond. (*Plaksutab.*)

Dina: Aga mina olen rase. Sünnitada või mitte sünnitada? Selles on küsimus!

Sofja (*pillab fotoaparaadi sülle*): Sa oled rase? Kas ma saan lapselapselapse?

Tanja (*embab Dinat*): Ainult sünnitada! Mina... meie isaga toetame sind alati!

Sofja: Ja mina olen ka, siiski, veel elus!

Igor: Meil on suvila. Sõidad lapsega sinna. Kasvatad teda looduse rüpes.

Sofja: Nende suvila – see on nii kaugel! Ei ole seal jõekest. Ei ole metsa. Ma sõidan sinuga kaasa! Olen sulle abiks.

Dina: Ega seal minu pärast kitsaks jää?

Igor: Mitte sugugi. Ruumi on küllaga ja see seisab tühjalt.

Dina: Aga kuidas seal poodidega lood on?

Igor: Kaupadega kindlustatud!

Dina: Lõppude lõpuks olen ma sündinud ja kasvanud külas. Nii et teie suvilas saan kuidagi viisi hakkama ja elan üle. Mind ei hirmuta enam millegiga!

Igor: Selles ma ei kahtle.

Sofja (*embab Dinat*): Mida kõike küll juhtus sel ajal, kuni ma surin.

Dina: Ma armastan sind, vanaema.

Sofja: Ära ainult kurvasta, Dinake. Ma tunnen, et mind pole teiega enam kauaks...

Dina: Vanaema, kullake!

Tanja: Emake!

Igor: Ämmake!

Sofja: Ei, ei, te ei veena mind ümber! On aeg... on aeg... Veel kaks-kolm aastat ja... Ei karda ma surma! Ainult üks asi teeb mu meele murelikuks. Lapsel peab isa olema!

Dina: Oh, oleks mul mingisugunegi ettekujutus, kes see olla võiks!

Tanja: Üksikemasid on terve ilm täis!

Sofja: Ma ei soovi seda kuulda! Dinake, mu kaunike! Õrnake, rõõmsake, nii korralik! Mitte keegi ei suuda mind trööstida, kui lapsukesel pole isa!

Tanja: Dina! Mehele minekust ei ole pääsu. Kui vanaema on midagi pähe võtnud, siis...

Igor (*vahetab teemat*): Annan raamatupidamise aruandluse üle ja viin teid kõiki suvilasse. Seal siis arutate omavahel kõik läbi.

Dina: Talvel suvilasse?

Tanja: Aga suvilas – on suvi.

Igor: Sel aastal on head apelsini saaki oodata.

Sofja: Apelsinidest võib laps suhkruhaigeks jääda. Aga meie istutame Dinakesega hoopis porgandit, redist ja tilli. Tundub, et peab tasapisi sättima hakkama! Mida meil seal alustuseks kõigepealt vaja peaks minema?

Igor: Dickensit! (*Hakkab riiulilt Dickensit alla võtma ja ulatab raamatuid Dinale, Tanjale, Sofjale.*)

Tanja (*naerab ja embab Sofjat*): Muidugi Dickensit, ema!

Löpp.